

«Mottakernavn»
«Adresse»
«Postnr» «Poststed»
«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon
Katrin Reiss, 75531695
Hanne M.K. Hanssen, 75531554

Vedtak – nedjustering av MTB og endring av areal - lokalitet Anevik - Steigen kommune

Vi viser til varsel om tilbakekall av tillatelse datert 22.02.2022.

Viser videre til innkommende merknader til varselet fra Cermaq Norway AS (14.10.2022) og ettersendt informasjon angående planlagt drift ved lokalitetene i Økssundet (e-post 09.10.2023).

Vi viser også til varsel om gebyr av 09.08.2024.

Statsforvalteren beklager at varsel om tilbakekall ikke er fulgt opp herfra før nå.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland omgjør¹ tillatelse datert 25.06.2020 til Cermaq Norway Salmon AS på lokalitet Anevik i Steigen kommune.

Omgjøringen innebærer en nedjustering av MTB av 4400 tonn, fra 8000 tonn til 3600 tonn MTB og en endring av areal fra areal innvilget i tillatelse av 25.06.2020 til areal som er registrert i dag. Det er også gitt nye vilkår som er nærmere gitt i tabellen under.

Cermaq Norway Salmon AS skal betale et gebyr på kr 88 700,- for Statsforvalterens arbeid med saksbehandlingen².

Vi gjør spesielt oppmerksom på særlig viktige vilkår i tillatelsen som dere må gjennomføre. Se i tillatelsen for detaljene rundt dette.

¹ Jf. forurensningsloven § 18 første ledd punkt 1

² Forurensningsforskriften § 39-4

Tiltak	Frist	Vilkår i tillatelse
Drift med semilukkede merder og slamoppsamling	Senest fra 01.01.2028	1
Beregning og rapportering av oppnådd rensesgrad	Senest 01.03.2029 og deretter minst etter hvert år med drift	10.2 og 10.3
Undersøkelse av organisk belastning (C-*/visuell undersøkelse)	Plan for de neste to undersøkelsene skal sendes i god tid før planlagt feltarbeid	11.1
Undersøkelse av prioriterte stoffer, prioritert farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer		11.2
Overvåking av sårbart naturmangfold	Fra 2025	11.3
Rapportering til Statsforvalteren og registrering i Vannmiljø	Fortløpende	11.8

*I henhold til NS 9410:2016 og akvakulturdriftsforskriften

Alle rapporter skal oversendes fortløpende. Vi forutsetter at B-undersøkelser gjennomføres i henhold til NS 9410 etter akvakulturdriftsforskriften.

1 Kort om bakgrunnen for saken

Cermaq Norway Salmon AS (Cermaq) har siden 2009 hatt tillatelse til produksjon av laks, ørret og regnbueørret i sjø på 5460 tonn MTB ved lokalitet Anevik. Vi ga i vedtak av 25.06.2020 tillatelse til produksjon på 8000 tonn MTB. Fylkeskommunen har per dags dato ikke gitt akvakulturtillatelse til den økte produksjonen, og tillatelsen på 8000 tonn MTB har derfor aldri blitt tatt i bruk. Lokalitet Anevik er derfor ikke klarert for arealet og biomassen i henhold til vedtaket av 25.06.2020.

Vår tillatelse av 25.06.2020 erstattet tillatelsen av 24.02.2009, og det er tillatelsen fra 2020 som er gjeldende etter forurensningsloven. Det er derfor denne tillatelsen vi nå omgjør. Tillatelsen fra 2020 bygger på søknad fra 2019 om både areal- og biomasseendring ved lokaliteten. Det ble i forbindelse med søknadsbehandling på nabolokalitet Oksøy pålagt en undersøkelse av sårbare arter rundt begge lokalitetene. Søknad om biomasse- og arealendring ved Anevik ble likevel innvilget (25.06.2020) før resultatene fra denne kartleggingen var mottatt.

Den 22.02.2022 varslet vi tilbakekall av tillatelsen (av 25.06.2020) på grunn av resultater fra kartleggingen. Virksomheten kom med merknader til varselet innen fristen 14.10.2022.

Det var også flere møter mellom oss og virksomheten både før og i etterkant av fristen for merknader til varselet.

I e-post av 09.10.2023 opplyste virksomheten mer detaljert (enn i merknadene) om planlagt endring av drift ved sine lokaliteter i Økssundet, inkludert Anevik.

1.1 Virksomhetens merknader til varsel om tilbakekall av tillatelse

Cermaq har levert innspill til varsel om tilbaketrekking av tillatelse den 14.10.2022. Innspillet er stort sett delt opp i fire hovedtemaer: 1) Verneverdien av forekomstene, 2) det faktiske og rettslige grunnlaget for tilbaketrekking, 3) konsekvenser av tilbaketrekking for selskapet og 4) mindre inngripende avbøtende tiltak.

Virksomheten har utdypet forslag om avbøtende tiltak i et møte mellom virksomheten og Statsforvalteren den 06.10.2023 og i e-post av 09.10.2023.

Verneverdien av forekomstene

Virksomheten mener at Statsforvalteren har trukket konklusjoner som går lenger i retning av verneverdighet enn det dokumentasjonen gir grunnlag for, det vil si at det er stor usikkerhet i kunnskapsgrunnlaget.

Cermaq mener at kunnskapsgrunnlaget er tynt og mindre relevant for Oksøy og Anevik i forhold til fremtidig påvirkning etter 30 års drift. Dere mener at risikoen for vesentlig skade på sårbare forekomster fremover er lav og at den videre utviklingen heller kan overvåkes og kontrolleres under drift.

Hoveddelen av det mer detaljerte innspillet under dette temaet er knyttet til vurderinger av artens tettheter for å skille enkeltforekomster og naturtyper, noe som videre vil få konsekvenser for verdisetting av forekomstene. Det nevnes også flere steder kunnskapsmangelen om kystnære korallrev, og at det kan antas at antall områder der det blir gjort funn av korall- og svamphabitater vil fortsette å øke.

Det påpekes blant annet ukorrekt bruk av begrepet «korallrev» av Statsforvalteren, i tilfellene hvor begrepene «kolonier» eller «mindre forekomster» hadde vært korrekt, og usikkerhet og stor variasjon av hva som anses som «tette forekomster».

Det påpekes også at årsaken til døde koraller er ukjent, og at det kan være naturlige årsaker til disse observasjonene.

Virksomheten nevner at vi i vedtak om avslag og varsel om tilbakekallelse skrev at et spesielt viktig område befinner seg mellom Oksøy og Anevik, og dermed utenfor lokalitetenes nærsone, og at Statsforvalteren strekker føre-var prinsippet altfor langt når det varsles tilbaketrekking basert på verdien av dette området.

Det kritiseres videre at Statsforvalteren har brukt egne metoder og skjønn som resulterte i høyere forekomst av særskilte og sårbare habitater enn det Akvaplan-niva har beskrevet i sin rapport. Cermaq mener at Statsforvalteren gikk svært langt i å overprøve en faglig beskrivelse og vurdering av en kompetent tredjepart som har vært til stede i felt og dermed er nærmest til å beskrive funnene.

Faktisk og rettslig grunnlag for tilbaketrekking

Virksomheten mener at kravet i forurensningsloven § 18 første ledd punkt 1, som vi varslet som hjemmel for tilbakekallelse, ikke er oppfylt. Dette siden vi var kjent med korallforekomster i området da tillatelsen ble gitt.

For nyere tillatelser, som i dette tilfellet, skal terskelen for hva som anses som «*vesentlig større eller annerledes*» skade eller ulempe være høyere enn for eldre tillatelser. Cermaq skriver at, basert på kunnskapen som foreligger i dag, er det ikke grunnlag for å konkludere med at skaden eller ulempen er vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelsen ble gitt.

Det skrives videre at det stilles krav om «håndfaste holdepunkter» for at fortsatt drift vil medføre vesentlig større eller annerledes skade og at «risiko for skade» ikke oppfyller lovens kriterium.

Virksomheten skriver at det foreligger et nødvendighetskrav for å kunne trekke en tillatelse etter forurensningsloven § 18 første ledd, og at et svært inngripende tiltak som tilbaketrekking skal være en siste utvei.

Det er videre pekt på at «skaden eller ulempen» må skyldes forurensning fra virksomheten, og at det bare skal tas hensyn til eventuelle skadevirkninger som går utover det man hadde lagt til grunn da tillatelsen ble gitt. I den grad det kan påvises at drift har negativ påvirkning på korallene, kan dette bare trekkes inn som et argument for fremtidig påvirkning.

Cermaq mener det er behov for en grundigere kartlegging, en vurdering av verdien av de sårbare forekomstene og at det må konkret påvises at drift på anlegget vil føre til vesentlig større eller annerledes skade eller ulempe enn det man har vurdert da tillatelsen ble gitt.

Det påpekes videre at det ved omgjøring på ulovfestet grunnlag skal foretas en avveining av de interesser som taler for og mot omgjøring, og det skal foreligge en «markert interesseovervekt» til fordel for omgjøring. Siden man hadde kunnskap om koraller i 2020, kan Cermaq ikke se at tillatelsen kan kalles tilbake på dette grunnlaget.

Konsekvenser av tilbaketrekking for selskapet

Lokalitetene i Økssundet står for rundt 20% av Cermaqs produksjonsvolum i Nordland, med en omsetning på nærmere 500 millioner kroner.

Det er 20 arbeidsplasser direkte og indirekte knyttet til lokalitetene Oksøy og Anevik, og 19 arbeidsplasser knyttet til Horsvågen. Bortfall av Oksøy og Anevik vil også påvirke Horsvågen gitt den tett integrerte driftsmodellen på de tre lokalitetene. Lokalitetene i Økssundet har også stor betydning for kommunens inntekter fra Havbruksfondet og skatteinntekter knyttet til arbeidsplassene.

For Steigen er det beregnet at hvert Cermaq-årsverk gir 0,8 årsverk i andre virksomheter, for Hamarøy er dette tallet 0,9 årsverk. Samfunnsanalysen for Steigen kommune viser at Cermaqs virksomhet i dag utgjør 38% av sysselsettingen i kommunen. Steigen er en primærnæringskommune med hovedvekt av arbeidsplasser innen oppdrett, landbruk og fiske. Kommunen har vært registrert som ROBEK-kommune to ganger.

Inntekter fra Havbruksfondet knyttet til Oksøy og Anevik har i gjennomsnitt vært rundt 4 millioner kroner per år, i perioden 2018-2021.

Det anføres videre at tilbaketrekking av tillatelsen kan innebære at virksomhetens mulighet for vekst svekkes vesentlig.

Avbøtende tiltak

Virksomheten har besluttet å ikke gå videre med søknader om biomasseøkning og arealendring, men planlegger å drive videre med samme produksjonsnivå som i dag.

Virksomheten har kommet med forslag for et omfattende overvåkingsprogram for de sårbare artene. Dersom overvåking indikerer negativ påvirkning på disse forekomstene, kan utslippene reduseres gjennom bruk av teknologi for oppsamling av slam. I merknader av 14.10.2022 skriver virksomheten at slik teknologi må uttestes gradvis og at det tilgjengelige kunnskapsgrunnlaget ikke tilsier at det på kort sikt er nødvendig med implementering av slik teknologi.

Under møtet 06.10.2023 og i e-post av 09.10.2023 har virksomheten imidlertid opplyst om at de vil starte med oppsamling av slam på samtlige lokaliteter i Økssundet, og på Oksøy fra utsett i mai 2026. Dette forutsetter likevel at virksomheten får avklaring i forhold til varsel om tilbakemelding på Oksøy/Anevik senest november 2023.

I tillegg anføres det at Økssundet, og de akvakulturlokalitetene som ligger der, er velegnet for å skaffe mer kunnskap om effekten av oppdrett på koraller da det er ulike driftsformer på disse lokalitetene, lang historikk og samme virksomhet.

Overvåkingsprogrammet består av 4 ulike deler, som kort oppsummert er:

- Mer detaljert kartlegging av miljødata, inkludert batymetri med høy oppløsning rundt både Oksøy og Anevik og hydrografiske profiler tatt på en stasjon i Økssundet.
- Måling av utslipp av partikulært organisk materiale, totalt organisk materiale og totalt organisk karbon i sedimentfeller, og måling av totalt organisk karbon og metaller i sedimentprøver. Modellering av spredning av utslipp fra både Oksøy og Anevik.
- Visuell overvåking av utvalgte områder med forekomst av flere sårbare arter. Overvåkingen innebærer måling og analyse av sedimentering og endringer i artssammensetning, dekningsgrad, vekst og sykdomstegn på de sårbare artene og habitatene. Dersom det jf. punkt 1 og 2 forventes spredning av utslipp på bambuskoraller vil også dette habitatet overvåkes for endringer.
- Måling av stress gjennom både etablert (cellulær stress) og ny metode (genetisk baserte tilnærminger)

Avsluttende betraktninger

Avslutningsvis bemerker virksomheten at miljømyndighetene bør ha et helhetsperspektiv på forvaltningen av den samlede lokalitetsmassen langs kysten, og se på hvilke følgekonskvenser eventuelle tilbaketrekkinger (i form av økte/nye tillatelser andre steder) kan medføre. Dersom miljømyndighetene nå etablerer en praksis der lokaliteter som har vært i drift i flere tiår, og oppfylt alle gjeldende krav til bærekraftig produksjon, skal trekkes tilbake hvis det viser seg at de ligger i nærheten av noen sårbare naturtyper, vil dette få enorme konsekvenser for akvakulturnæringen langs hele kysten. En slik endring vil også gjøre det umulig å realisere myndighetenes ambisjoner om vekst i verdiskaping og sysselsetting i sektoren framover. En tilbaketrekking av Cermaq's tillatelser vil derfor kunne få stor betydning ut over den foreliggende saken.

2 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Tillatelse etter § 11

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd.

Endring og omgjøring etter § 18

§ 18 første ledd

Forurensningsmyndigheten kan etter forurensningsloven § 18 første ledd oppheve eller endre vilkårene i en tillatelse gitt etter loven eller forskrift i medhold av loven, eller sette vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake dersom nærmere angitt vilkår er oppfylt.

§ 18 første ledd nr. 1 sier at slik endring eller tilbakekallelse kan skje dersom det viser seg at skaden eller ulempen ved forurensningen blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelse ble gitt.

Ved avgjørelsen skal det tas hensyn til kostnadene en endring eller omgjøring vil påføre forurenseren og de fordeler og ulemper endring eller omgjøring for øvrig vil medføre, se § 18 fjerde ledd. Det er imidlertid ikke noe krav om at kostnadene i disse tilfellene skal tillegges særskilt vekt. Regelen vil imidlertid medføre at kostnadsspørsmålet i nødvendig grad må utredes før vedtak treffes, se Øystein Wang i «Forurensningsloven med kommentarer» (2. utgave 2015).

Det følger av forarbeidene (Ot.prp.nr.11 (1979-1980) i merknadene til bestemmelsen) at det ved vurderingen av nr. 1 må foretas en sammenligning med de forutsetninger som ble lagt til grunn da tillatelse ble gitt. Er det utarbeidet konsekvensanalyser, vil det som regel være forholdsvis greit å klarlegge. Nummer 1 gjelder uansett om de økte eller endrede skader og ulemper skyldes uriktige forutsetninger da tillatelse ble gitt, eller at forholdene senere har endret seg.

I Miljøverndepartementets utredningsnotat (NUT 1977:1) er det sagt at også tilfeller hvor senere forskning og undersøkelser viser at utslippet trolig har alvorligere konsekvenser enn man tidligere antok, går inn under bestemmelsen.

Ulovfestede regler

Forurensningsloven § 18 første ledd nr. 6 åpner for å endre eller kalle tilbake en tillatelse dersom det for øvrig følger av ellers gjeldende omgjøringsregler. NOU 2019:5 (Ny forvaltningslov) beskriver omgjøring etter ulovfestede regler slik:

«Denne omgjøringsadgangen beror på en avveining av de interesser og hensyn som taler for og mot omgjøring, og forutsetter at det foreligger en markert interesseovervekt til fordel for omgjøring. Det vil særlig ha betydning om tungtveiende allmenne hensyn tilsier at vedtaket bør endres, og om forholdene har endret seg på noen vesentlig måte siden vedtaket ble truffet. I vurderingen vil det videre spille inn hvor omfattende endring det er tale om å gjøre i vedtaket, om den private part blir kompensert på noen måte, og om parten på noen måte har forårsaket behovet for omgjøring».

Det er i juridisk litteratur gitt uttrykk for at det i miljøretten lettere vil være grunnlag for omgjøring ut fra ulovfestede regler enn på mange andre områder. Jan Fridthjof Bernt har i en kommentar til forvaltningsloven § 35 siste ledd i Norsk Lovkommentar sagt at slik omgjøring på noen områder – ved fare for liv og helse, eller for alvorlig miljøskade, vil være forholdsvis kurant. Og Hans Petter Graver skriver i «Alminnelig forvaltningsrett» (5. utgave 2019) at interessene for omgjøring lett vil veie tungt på områder hvor styringsbehovet er stort, f.eks. i miljøretten.

Det er i Ot.prp.nr.11 (1979-1980) er sagt at det i forurensningsloven § 18 første ledd nr. 6 gjøres klart at alminnelige omgjøringsregler eller gjelder ved siden av nr. 1-5, og at det her siktes både til reglene i forvaltningsloven og til de alminnelige ulovfestede omgjøringsregler. Et forslag om å ta inn en bestemmelse som gir adgang til omgjøring når vilkårene i en tillatelse bygger på åpenbart feilaktige vurderinger eller forutsetninger, ble av departementet ansett som unødvendig og det ble vist til at det følger av alminnelige ulovfestede regler at omgjøring kan finne sted i disse tilfeller.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomstene i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Dersom miljøtilstanden i en vannforekomst er dårligere enn god, kategoriseres den i risiko for ikke å oppnå miljømålet. Etter vannforskriften skal det da igangsettes miljøforbedrende tiltak. Miljømål skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Statsforvalteren har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Miljøtilstanden i alle vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand³. Dette innebærer også at miljøtilstanden i sedimenteringsområdet for utslippet fra anlegget på sikt ikke skal være dårligere enn «god».

3 Statsforvalterens vurderinger

3.1 Vilkårene i § 18 første ledd nr. 1

Forurensningsloven § 18 første ledd nr. 1 sier at forurensningsmyndigheten kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelse, eller sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake dersom det viser seg at skaden eller ulempen ved forurensningen blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelse ble gitt.

For å vurdere om skaden eller ulempen ved forurensningen blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelse ble gitt, vil vi i det følgende redegjøre for det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt og det vi nå mener må legges til grunn. Vi vil etterpå vurdere om vesentlighetsvilkåret er oppfylt.

3.1.1 Da tillatelsen ble gitt

Det er om koraller i vårt vedtak av 25.06.2020 sagt at det ikke er registrert koraller i området, men at det var funnet små rester av koraller i referansestasjonen til Anevik, 1 km sør for lokaliteten. Videre at det også var funnet korallrester i referansestasjonen for Oksøy. Det er derfor sagt at det er stilt vilkår om oppfølging av koraller for begge lokalitetene.

Det var på tidspunktet da tillatelsen ble gitt svært lite erfaring med og kunnskap i forvaltningen om utbredelse av koraller, spesielt i sammenheng med akvakultur. Da saksbehandlingen av Oksøy startet, noe senere enn Anevik, var vi mer oppmerksomme på koraller og henvendte oss til HI. Siden det var stor usikkerhet om disse funn av «litt korallrester» ville ha betydning for saken og siden saksbehandlingen for Anevik-søknaden allerede nesten var ferdig, ble denne tillatelsen gitt.

³ Vannforskriften § 4

Uten noe mer informasjon i de tilhørende (eller tidligere) rapportene og med den erfaringen forvaltningen hadde på dette tidspunktet, var det stor usikkerhet om dette kunne være tilfældige funn som ikke kommer fra området. Derfor ba vi Havforskningsinstituttet om råd. Svar fra HI, pålegg om kartlegging og rapporten med resultatene kom etter at tillatelsen til Anevik var gitt.

Selv om vi hadde mistanke at det muligens kunne være korall i området ved lokalitet Anevik, var resultater av denne kartleggingen svært overraskende for oss. Med den kunnskap og erfaring vi hadde på det tidspunktet, ble ikke omfanget av funnene og nærheten til anlegget vurdert som et reelt alternativ da tillatelsen ble gitt.

Det betyr at forutsetningene da tillatelsen ble gitt var feil, gitt kunnskapen og erfaringen man har i dag med koraller og andre sårbare arter i forbindelse med akvakulturanlegg.

Dette gjelder videre også vurderingen av eventuelle skadevirkninger ved tillatelsen av 25.06.2020. Vi anså det ikke som sannsynlig at det kunne være omfattende forekomster, spesielt ikke nær anlegget, rett og slett fordi slike funn ikke er blitt rapportert tidligere i forbindelse med overvåking ved Anevik.

3.1.2 Nå foreliggende kunnskap

3.1.2.1 Nærmere vurdering av miljøundersøkelser og resipient

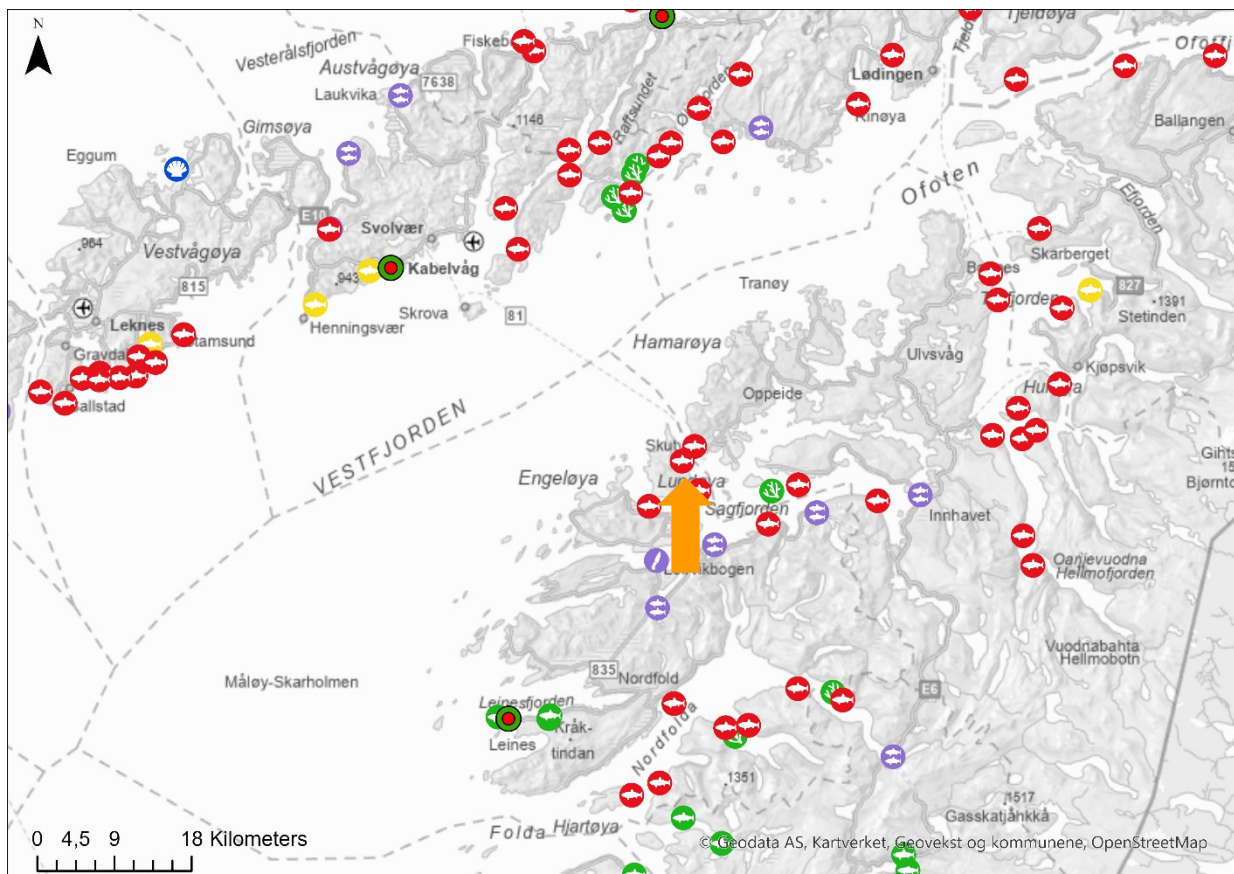
Statsforvalteren har vurdert følgende undersøkelser:

- B-undersøkelser frem til 2023
- C-undersøkelse 2015, Akvaplan-niva rapport 7736.01, 15.09.2015
- C-undersøkelse 2016, Akvaplan-niva rapport 8037.01, 23.08.2016
- C-undersøkelse 2020, Akvaplan-niva rapport 61998.02, 02.07.2020
- C-undersøkelse 2022, Akvaplan-niva rapport 2022.63599.04, 21.04.2022
- Forundersøkelse 2018, Akvaplan-niva rapport 10020.01, 15.05.2018
- Korallundersøkelse ved Anevik og Oksøy, Akvaplan-niva rapport 2021 62531.01, 26.02.2021
- Svar på varsler om tilbakekall av tillatelser – lokalitet Oksøy og lokalitet Anevik i Steigen kommune, Cermaq Norway AS, 14.10.2022
 - o Vedlegg 1: Samfunnsregnskap for Cermaq, samfunnsøkonomisk analyse
 - o Vedlegg 2: Anevik & Oksøy: Extended monitoring program – sensitive species and habitats, Akvaplan-niva notat (Ref: APN-63904), 26.09.2022

Resipientbeskrivelse og miljøtilstand

Lokalitet Anevik ligger på vestsiden av Økssundet, ca. 120 m fra land, 3,4 km nordvest for lokalitet Oksøy og 2 km sørvest for lokalitet Horsvågen på andre siden av sundet (fig. 1 og 2). Anlegget ligger over meget bratt skrånende bunn som gjør at dybde i anleggssonen varierer mellom 60 m (mot land) og over 500 m (mot Økssundet).

Økssundet er i den sentrale dyprennen over 600 m dyp og er ett av tre sund som forbinder Sagfjorden, Kaldvågfjorden og Skjettenfjorden med Vestfjorden og det åpne hav.

Figur 1. Lokalitet Anevik (pil) ligger på vestsiden av Økssundet. Cermaq har totalt tre lokaliteter i Økssundet: Anevik, Oksøy (sør fra Anevik) og Horsvågen (på østsiden av sundet).

Vannstrømmen følger stort sett området batymetri og går både mot sørøst og nordvest. Størrelsen på komponentene som går mot nordvest og sørøst varierer gjennom vannsøylen (fig. 2). Det foreligger ikke strømmålinger fra nær havbunnen under anleggsrammen, men kun fra 144 m mens maksimal dybde ved målepunkt var over 500 m.

[Kort oversikt over driftshistorikk ved Anevik](#)

Virksomheten har hatt tillatelse til produksjon av matfisk opptil 5460 tonn MTB siden 2009.

Fra etableringen har produksjon på lokaliteten vært ganske jevnt med ca. 12 måneder produksjon og ca. 12 måneder brakklegging. Det har vært 8 produksjonssykluser siden etableringen. Fôrforbruk har variert mellom 5400 og 8100 tonn per produksjonssyklus.

[Oppsummering av B-undersøkelsene](#)

Anevik er en hardbunnslokalitet. Det er per i dag ikke gjennomført alternativ overvåking av anleggssonen. De fleste undersøkelsene viser over 90% hardbunn i anleggssonen.

Et unntak er B-undersøkelsen fra januar 2022⁴ hvor en større grabb ble benyttet og hvor stasjonene ble plassert i området med størst sjans for å treffe bløtbunn. Dette resulterte i hardbunn på 4 av 17

⁴ B-undersøkelse med alternativ stasjonsplassering ved Anevik, Akvaplan-niva rapport 2022.63599.01, 10.01.2022

stasjoner. I denne undersøkelsen ble det også hentet opp mye død korall med grabben på to stasjoner.

I den siste undersøkelsen fra november 2023⁵ var det hardbunn på 16 av 17 stasjoner (94%).

Oppsummering av C-undersøkelsene

Det er kombinerte ASC-/C-undersøkelser i 2015, 2016, 2018 og 2020. I tillegg finnes det en C-undersøkelse fra 2022.

C-undersøkelsen fra 2020 ble tatt etter bruk av ca. 6000 tonn fôr og to måneder før anlegget var helt utslaktet. Prøver fra stasjonene C1 og C5 mangler på grunn av hardbunn. Stasjon C3 viste «moderate» bunnfaunaforhold, mens bunnfaunaen ved C2 var i nedre sjikt av «god» tilstand. Bunnfauna på dypstasjonen C4 viste ingen tegn til påvirkning. Stasjonene C2 og C3 ligger begge anleggets hovedstrømsretning og bunnfaunaen ved begge viste en høy andel av forurensningsindikatoren *Capitella capitata* (46% ved C3, 26% ved C2).

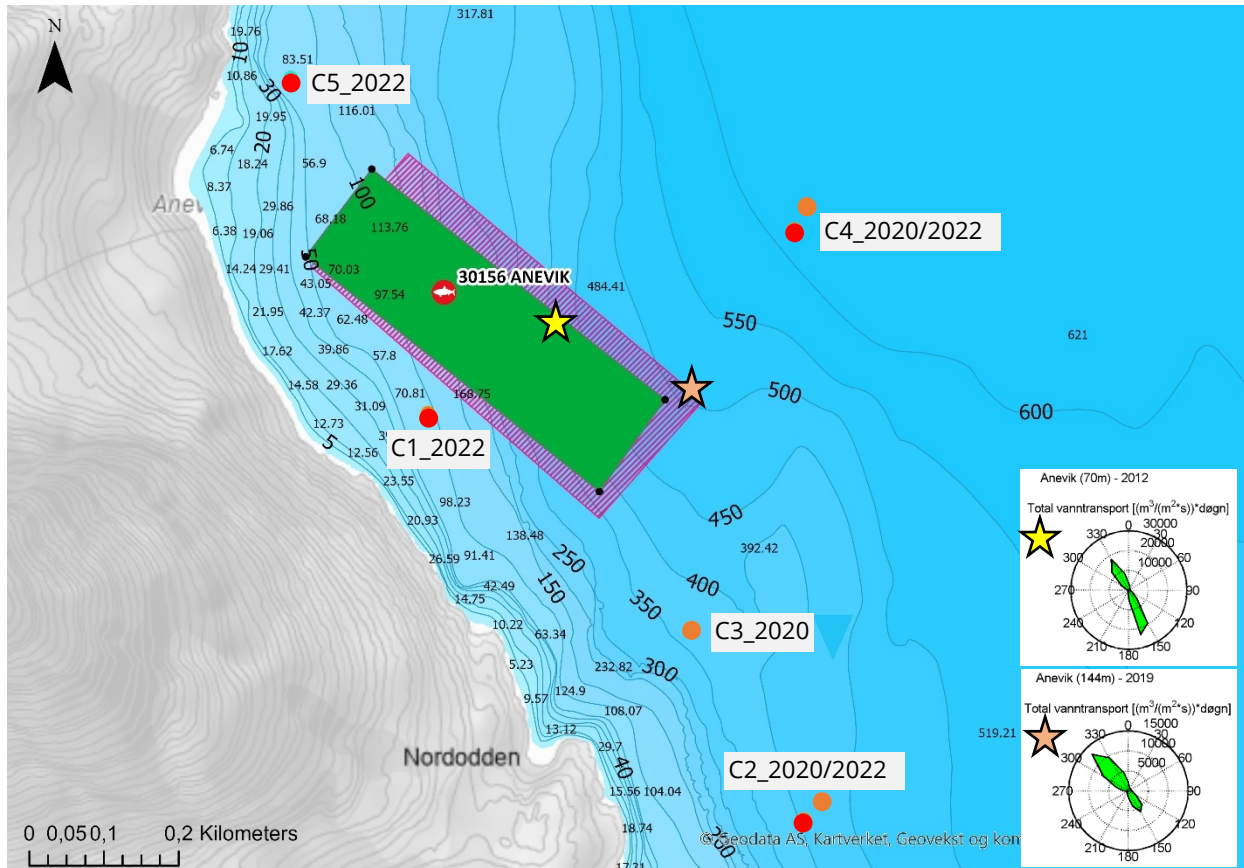
Bildet av et av replikatene fra C2 viser noe som ser ut som død steinkorall. Dette er likevel ikke nevnt i rapporten.

C-undersøkelsen fra 2022 ble tatt etter bruk av 6800 tonn fôr og tre måneder før anlegget var ferdig utslaktet. Kun stasjonene C4 og C2 var på omtrentlig samme plassering som i 2020. C3 ble ikke prøvetatt grunnet hardbunn. Fra overgangssonen finnes derfor kun dypstasjonen C4, som allerede i 2020 ikke viste tegn til påvirkning, og C5 170 m nord for anlegget. Sedimentet ved C4 og C5 er beskrevet å inneholde en god del stein og skjell som også gjorde at det var flere bomskudd på begge stasjonene. Faunatilstanden på C4 og C5 var «svært god» til tross for mange forurensningstolerante og opportunistiske arter (EG III og IV) under de topp-ti artene på disse stasjonene. Forurensningsindikator *Capitella capitata* var den dominerende arten på C2. Det var ellers hovedsakelig EG III/IV-arter på denne stasjonen, men den samlede bunnfaunaindeksen viset likevel «god» tilstand.

På C2 ble det funnet døde steinkoraller.

Generelt er også tidligere undersøkelser preget av utfordringer på grunn av mye hardbunn i resipienten. Flere prøvetakinger over alle år viser stasjoner hvor det ikke var nok sediment til å analysere for sedimentparametere, mens bunnfauna ble analysert på de samme stasjonene. Vi mener derfor at resultatene fra C-undersøkelsene så langt, og hvor representative disse er, bør alltid tolkes i sammenheng med informasjon om prøve kvaliteten i tilsvarende rapporten og med at dette er en hardbunnlokalitet.

⁵ B-undersøkelse for lokalitet Anevik, Akvaplan-niva, Rapport ID 13635, innsendt 15.11.2023

Figur 2. Batymetri rundt lokalitet Anevik som viser anleggsarealet iht. akvakulturregisteret (grønn) og den faktiske plasseringen i dag (rosa). Prøvestasjoner for C-undersøkelsene fra 2020 (røde punkter) og 2023 (oransje punkter). Vanntransport på 70 m (øverste) og 144 m (nederst) målt i henholdsvis april 2012 og august 2019, maks dybde på målestedet var henholdsvis 227 og 400 m⁶. Sjerner indikerer målesteder for strømmålinger.

Tabell 1. Nøkkeltall fra C-undersøkelsene fra 2020 og 2022 ved lokalitet Anevik. Sedimentmålinger (nTOC, C:N, pelittandel) og bunnfaunaparameter (Antall arter og individer, nEQR). Fargekode på nTOC og nEQR er tilsvarende økologisk tilstandsklassifisering fra Veileder 02:2018, vanntype G3. Klasse 1 2 3 4 5

Stasjon	Avstand anlegg (m)	Dybde (m)*	2020			2022		
			nTOC (mg/g)	C/N	nEQR	nTOC (mg/g)	C/N	nEQR
C1	51	80	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	0,270
C2	502	460	19,4	6,7	0,681	19,8	6	0,730
C3	370	225	20,6	5,6	0,461	i.a.	i.a.	i.a.
C4	233	618	17,8	6	0,931	19,8	6,9	0,898
C5	178	70	i.a.	i.a.	i.a.	30,5	5,9	0,856

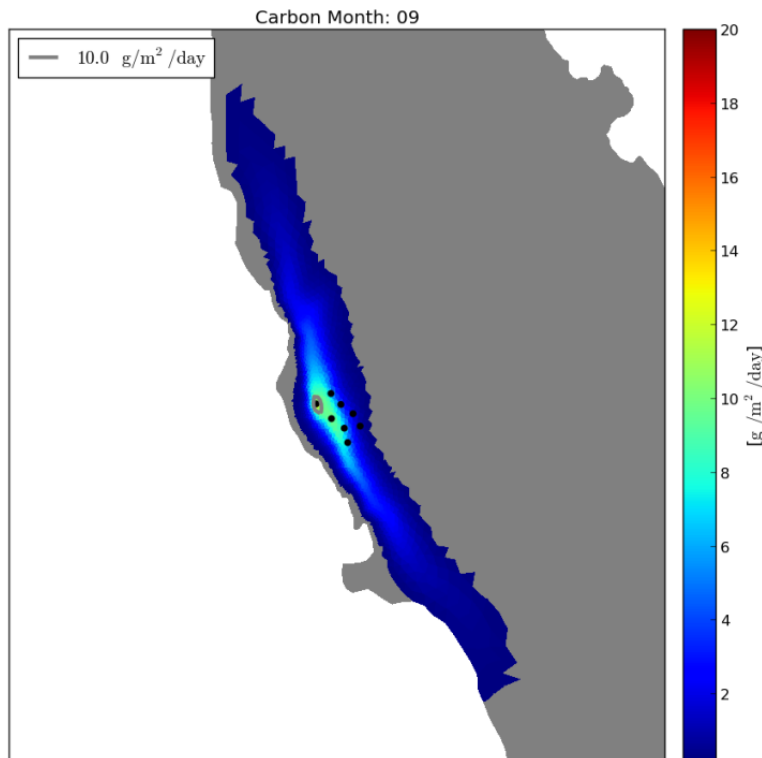
* som gjennomsnittlige dybde fra begge undersøkelsene siden stasjonene hadde omtrentlig lik plassering
i.a. = ikke analysert på grunn av hardbunn

⁶ Strømrapport Anevik, Akvaplan-niva rapport 61347.03, 05.11.2019

Modellering av spredning

I forbindelse med tidligere søknader om biomasseøkning ved både Oksøy og Anevik ble det utført en modellering av utslippsspredning¹¹ for alle tre akvakulturanlegg i Økssundet. Målet var å modellere den totale bærekraftige produksjonskapasiteten for alle tre lokaliteter.

For lokalitet Anevik viste modelleringen (fig. 3) at sedimenteringen er noe større i den nord-vestlige, noe grunnere delen av anleggssonen. Ellers viser modelleringen at utslippet spres både mot nord/nordvest og sør/sørøst på grunn av to dominerende strømretninger.

Resipientens (Økssundet og Sagfjorden) totalkapasitet var i denne modelleringen basert på fjordbassengets oksygenforhold og kapasitet til å omsette det organiske materiale.

Figur 3. Bunnfelling av organisk karbon (gram karbon per m² og dag) for måneden med størst utføring basert på dagens produksjon. Det er karbonutfelling i september med 1470 tonn fôr som vises. Fra modelleringsrapporten⁷.

Oppsummering av resipientundersøkelsene og tilhørende driftsregime

Lokalitet Anevik ligger over meget bratt bunn og i et område med utpreget mye hardbunn. Dette har trolig vært kjent siden lokaliteten ble etablert og ikke minst fordi dette har ført til problemer for miljøovervåking i henhold til NS 9410: 2016 over mange år, da denne overvåkingen er basert på bløtbunnsundersøkelser.

Likevel kan vi ikke se at virksomheten har gjennomført andre typer undersøkelser for å få et mer representativt bilde av miljøpåvirkning fra sin drift, slik som NS 9410:2016 tilsier for lokaliteter med mye hardbunn.

B-undersøkelsene har med et unntak registrert over 90% hardbunn i anleggssonen. Kunnskapen om driftens miljøpåvirkning på anleggssonen er derfor svært begrenset.

C-undersøkelsene fra 2020 og 2022 og tidligere kombinerte ASC-/C-undersøkelser viser avvik fra NS9410: 2016 i form av manglende stasjoner på grunn av hardbunn. På enkelte stasjoner var det tatt prøver for bunnfauna, mens det ikke var nok prøvemateriale for sedimentanalysen.

⁷ Modellering av kapasitet for oppdrett i Økssundet, Akvaplan-niva rapport 8481, 15.01.2018, revidert 15.06.2018

De bunnprøvene som er tatt rundt anlegget har vist at bløtbunnsfauna er stort sett i god tilstand. Mye hardbunn i store deler av anleggs- og overgangssonen tilsier at overvåking med bløtbunnsmetodikk ikke vil føre til resultater som er representative for overvåking av driftens miljøpåvirkning. Det kreves derfor miljøovervåking som er tilpasset lokalitetens egenskaper fremover i vedlagt tillatelse.

3.1.2.2 Kartlegging av sårbare arter

Kartlegging av sårbare arter ble gjennomført i januar 2021 og dermed før «Forslag til metode for kartlegging av sårbare arter og naturtyper på dypt vann til søknader om akvakultur i sjø⁸» fra Havforskningsinstituttet ble publisert 22.10.2021.

Dette gjør at kartleggingsdesignet spesielt med tanke på dekningsgraden av influensområdet ikke er i tråd med anbefalingene i denne rapporten. Dekningsgraden i den gjennomførte undersøkelsen ligger trolig langt under den anbefalte grensen på 3-4% av påvirkningsområdet.

Denne kartleggingen er også basert på den nye anleggsplasseringen og området for de planlagte fortøyningene som var omsøkt (og innvilget) tidligere.

Det er dermed flere årsaker til at transektene ikke dekker store deler av anleggssonen og området 250 m rundt anlegget, hvor det er forventet at påvirkningen er størst. Kartleggingen dekket for eksempel ikke området nærmere enn 200 m sør fra anlegget, men det ble gjort korallfunn fra 200 m sør fra anleggsrammen.

Vi anser det som sannsynlig at kartleggingen fra 2021 undervurderer omfanget av sårbare arter i influensområdet til Anevik, og at slike arter i større grad finnes nærmere anlegget enn det rapporten oppgir.

Resultatene fra denne kartleggingen ble allerede sammenstilt og diskutert i varsel om tilbakekall av tillatelse av 22.02.2023. Vi gir derfor kun en kort sammenfatning av funnene i dette dokumentet, som grunnlag for de senere vurderingene.

Korall

Levende **øyekorall** (*Desmophyllum pertusum*) ble kartlagt blant annet 200 m og 520 m sør og 200 m sørøst fra anleggsrammen. I tillegg er det registrert dødt korallskjelett og korallgrus på de fleste undersøkelseslinjer. Øyekorall har status *nær truet* på Norsk rødliste 2021⁹, habitatet korallrev er registrert som *nær truet* naturtype på Norsk rødliste for naturtyper¹⁰.

Hornkorallene sjøtre (*Paragorgia arborea*), risengrynkorall (*Primnoa resedaeformis*) og sjøbusk (*Paramuricea placomus*) ble registrert i hele påvirkningsområdet.

- **Sjøtre** ble funnet 230 m sør, 300 m sørøst, 125 m øst og 150 m nord/nordøst. Sjøtre har status «nær truet» på rødlista.
- **Risengrynkorall** var den mest tallrike hardbunnskorallen og ble blant annet registrert i avstander på ca. 200 m sør/sørøst, 125 m øst og 100 m nordøst for anlegget. Risengrynkorall har status «livskraftig» på rødlista.

⁸ Kutti & Husa: Forslag til metode for kartlegging av sårbare arter og naturtyper på dypt vann til søknader om akvakultur i sjø, Rapport fra havforskningen 2021-39, 22.10.2021.

⁹ <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021?Area=N>

¹⁰ <https://artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

- **Sjøbusk** ble registrert blant annet 250 m sør og sørøst fra anlegget. Sjøbusk har status «livskraftig» på rødlista.

Alle hornkorallene kan danne habitatet hardbunnskorallskog som status som «nær truet» naturtype på rødlista. Det var spesielt høy tetthet og funn av flere hornkorallarter på flere transekter sør/sørøst fra anlegget, blant annet 220 m sør fra anlegget, hvor det også var mye øyekorall.

Videre ble det registrert enkelte forekomster av **kjøttkorall** (*Anthomastus* spp.). Av kjøttkorallene er det kun arten *Anthomastus grandiflorus* som har status som «nær truet» art. Basert på videomaterialet var det ikke mulig å identifisere arten, og de ble derfor generelt registrert som den rødlistede kjøttkorallarten. Den ble blant annet funnet 260 m sørøst for anlegget.

Korallarten ***Anthothela grandiflora*** har i 2021 fått status som «nær truet». *Anthothela grandiflora* ble blant annet registrert 250 m og 280 m sør/sørøst fra anlegget.

Bambuskorall (*Isidella lofotensis*) ble observert på store deler av bløtbunnen rundt Anevik og i hele det tidligere planlagte forankringsområdet. Bambuskoraller ble registrert i høy tetthet allerede fra 250 m øst m fra anlegget. Bambuskorall har status «nær truet» på rødlista, habitatet bambuskorallskogbunn er registrert som «sterkt truet» naturtype.

Svamp

Svamper ble funnet på alle transekter med hard- eller blandingsbunn opp til 220 m sør, 260 m nord og 140 m øst for anlegget. De fleste svampene tilhørte morfotypene vifte-/traktformet og skorpedannende.

Svamper på hardbunn danner naturtypen svampeskog. Svampeskog står på OSPAR-liste over truede og/eller minkende arter og habitater¹¹, men er ikke vurdert på Norsk rødliste.

Sjøfjær

Det ble registrert fire forskjellige arter sjøfjær rundt Anevik: hanefot (*Kophebelemnon stelliferum*), stor piperenser (*Funiculina quadrangularis*), liten piperenser (*Virigularia mirabilis*) og vanlig sjøfjær (*Pennatula phosphorea*). Flest registreringer er gjort på piperensere som er funnet på samtlige transekter som gikk over bløtbunn opptil 180 m sørøst og 110 m øst fra anlegget. Hanefot ble registrert blant annet 130 og 180 m øst fra anlegget. Sjøfjær kan danne habitatet sjøfjærbunn.

Naturtyper - Om artenes tettheter

Det finnes hverken grense- eller referanseverdier for hvilke tettheter av f.eks. korall eller svamp som er å regne som et habitat eller en naturtype. Det er utover dette noe uenighet om hvor store areal som bør kartlegges for å beregne tettheten av en art.

I kartleggingsrapporten er en tilnærmet beregning av tetthet presentert basert på antall registreringer langs tre utvalgte transekter, som var fordelt over hele kartleggingsområdet (inkludert Anevik, Oksøy og området mellom dem). Disse tallene er likevel ikke nærmere vurdert i forhold til tetthet, det vil si om disse tallene gir uttrykk for tette forekomster eller ikke, basert på konsulentenes erfaring.

¹¹ <https://www.ospar.org/work-areas/bdc/species-habitats/list-of-threatened-declining-species-habitats/habitats/deep-sea-sponge-aggregations>

Det pågår flere forskningsprosjekter for å få et bedre vurderingsgrunnlag for tetthetsanalyser. Det er imidlertid også relativt nylig publisert en studie¹² som presenterer, blant annet gjennom et flytskjema, hvordan sårbare marine økosystemer kan identifiseres fra enkeltbilder, det vil si uten telling av observasjoner langs et transekt. Det foreslås et flytskjema basert på kriterier fra FAO for sårbare marine økosystemer, som er blant annet den funksjonelle rollen av habitatet, artenes skjørhet, artenes evne til restitusjon/reetablering og den strukturelle kompleksiteten.

Basert på denne artikkelen og eksempler som er vist i den, er det flere områder innenfor lokalitetens influensområde som kan anses som sårbar naturtype. Denne vurderingen er basert på at områdene viser forekomster av flere sårbare arter samtidig og/eller sårbare arter i høyere tetthet, og at det var synlig flere andre arter knyttet til disse forekomstene. Én av disse artene som ble observert flere steder knyttet til koraller var vanlig uer (*Sebastes norvegicus*), som har status «sterkt truet» på rødlista.

Slike områder ble blant annet identifisert:

- Ca. 230 m sør for anleggsrammen
- Ca. 120 m øst for anleggsrammen
- Ca. 710 m sør for anleggsrammen

Det ble også funnet mye dødt korallskjelett på flere av transektene, blant annet 250 m nordøst og fra 180 m sør/sørøst fra anlegget. Dødt korallskjelett er øyekorall-formasjoner som ikke lenger har levende polyper, men strukturen kan fremdeles ha en viktig økosystemfunksjon blant annet som habitat for andre arter.

Samlet vurdering av sårbare arter

Kartleggingen viste omfattende funn av flere forskjellige korallarter og svamper innenfor lokalitetens influensområde. Det er registrert sju korallarter, hvorav fem har rødlistestatus som «nær truet» (øyekorall, sjøtre, bambuskorall, kjøttkorall og *Anthothela grandiflora*). De fleste av disse artene ble funnet innenfor sonen der det forventes størst negativ påvirkning. I tillegg ble svamper og sjøfjær funnet i varierende tetthet på alle transektene.

Spesielt synes området mellom lokalitetene å være svært verdifullt med omfattende registreringer av koraller. Dette området (hvor også bildene i rapporten kommer fra) ligger godt over 1 km fra begge lokalitetene. Det er likevel ikke kjent om det er et tilfeldig funn eller et resultat av drift på Oksøy og Anevik nord og sør for dette området, som gjør at områdene nærmere anleggene viser noe lavere artsmangfold.

I rapporten er det ikke tatt stilling til artenes tetthet. Det er gjort beregninger av antall registreringer på enkelte transekter, men det er ikke tatt stilling til om disse kan anses som tette forekomster eller ikke. I tilhørende avsnitt 3.4 i rapporten om relativ tetthet av bunnfauna er det presentert flere bilder for å illustrere forekomster med høy tetthet, men disse er (bortsett fra muligens bildet av svamp i fig. 31b) ikke tatt på transektene som ble analysert. Dette betyr at tallene som ble presentert i avsnitt 3.4 ikke er satt i sammenheng med bildene i fig. 31.

Basert på kriteriene i Baco¹⁶ kan flere områder innenfor anleggets influensområde klassifiseres som sårbart marint økosystem eller naturtype. Den noe lave dekningsgraden av anleggets

¹² Baco m.fl. (2022) Towards a scientific community consensus on designating Vulnerable Marine Ecosystems from imagery. PeerJ 11: e16024 DOI 10.7717/peerj.16024

påvirkningssone, som ble oppnådd med kartleggingen, betyr videre at verdien av funnene heller kan være undervurdert enn overvurdert.

3.1.2.3 Påvirkning

Det er fremdeles manglende kunnskap om påvirkning fra akvakulturanleggets drift på sårbare arter, spesielt på lang sikt. Det er antatt^{13,14} at påvirkningen er størst under og ca. 250 m rundt et oppdrettsanlegg. Denne 250 m-grensen er imidlertid langt fra å være en fast grense med betydelig mindre påvirkning utenfor denne 250 m-sonen. En studie fra 2022¹⁵ viste at øyekorall i avstander på 250 m til 1 km nedstrøms et oppdrettsanlegg viste reduserte metabolske hastigheter, som førte til redusert vekst opptil 70%, sammenlignet med øyekorall utenfor anleggets influensområde. Denne studien viste også at det ikke fantes en klar terskel for betydelig biologisk påvirkning, men det ble funnet en gradvis reduksjon i metabolske hastigheter.

Kartleggingen som er gjort viser resultatet av drift på både Oksøy og Anevik etter ca. 30 år. Det faktum at dette er den første visuelle undersøkelsen i det område gjør at omfanget og tilstanden til de sårbare artene før etablering av akvakultur i Økssundet ikke er kjent.

Basert på resultater av denne kartleggingen og vitenskapelige undersøkelser hittil er det likevel rimelig å anta at etablering og drift på Anevik (og Oksøy) har ført til en reduksjon av forekomst av sårbare arter og dens egenskaper og økologisk funksjon, f.eks. som potensielt habitat.

At det likevel/fremdeles finnes en del sårbare arter, også i høyere tetthet, innenfor anleggets influensområde kan etter vår vurdering ikke tolkes slik at disse forekomstene er mer tolerante eller ikke lenger påvirket av driften. Spesielt langtidseffekter er ikke kjent, noe som anses å være ganske relevant for arter med lang levetid som koraller. Med bakgrunn i den økologiske verdien av forekomstene innenfor påvirkningsområdet til Anevik, anser vi derfor en reduksjon av tillatelsens ramme som nødvendig frem til:

- Det foreligger kunnskap fra overvåkingen som tilsier at spesielt de mest verdifulle forekomstene (med høyere tetthet og flere arter) ikke er tydelig negativ påvirket
- Planlagt reduksjon av utslippet gjennom slamoppsamling viser seg å fungere (tydelig reduksjon av utslipp)

3.1.2.4 Kommentarer til varsel om tilbaketrekking

3.1.2.4.1 Verneverdien av forekomstene

Det er i vårt svar på varsel om tilbakekall av tillatelse, datert 14.10.2022, stilt spørsmål om vår fortolkning av verneverdien av de berørte forekomstene opp mot vitenskapelige kriterier og at vi har trukket konklusjoner for langt i retning av verneverdighet av de sårbare forekomstene.

Vi har ikke vurdert *verneverdien* av forekomstene i Økssundet. Det ble gjort en verdisetting av det biologiske mangfoldet som ble avdekket under kartleggingen. En slik verdisetting er et utgangspunkt for å kunne vurdere konsekvensene av (på det tidspunktet omsøkte) tiltaket.

¹³ Kutti & Husa (2021) Forslag til metode for kartlegging av sårbare arter og naturtyper på dypt vann til søknader om akvakultur i sjø. Rapport fra havforskningen Nr. 2021-39, 22.10.2021

¹⁴ Husa m.fl. (2016) Effekter av utslipp fra akvakultur på spesielle marine naturtyper, rødlista habitat og arter. Kunnskapsstatus. Rapport fra Havforskningen Nr. 8-2016

¹⁵ Kutti m.fl. (2022) Fish farm effluents cause metabolic depression, reducing energy stores and growth in the reef-forming coral *Lophelia pertusa*. MEPS 14: 279-293. <https://doi.org/10.3354/aei00442>

Det er den samlede verdien av forekomstene/naturtypene som er vurdert etter kriteriene i DN-håndbok 19¹⁶. Her ble det også lagt vekt på at disse forekomstene mest sannsynlig ikke er i naturtilstand, men at de har vært utsatt for påvirkning fra utslipp i over 30 år.

Verdien av disse forekomstene ble så vurdert opp mot risiko for fremtidig skade. Koraller har en lang levetid og spesielt revstrukturer kan være svært gamle¹⁷, noe som gjør at større skader må anses som irreversible, siden tid for en eventuell reetablering går langt utover en faktisk tiltaksperiode. I denne vurderingen var det også lagt vekt på hvorvidt man kunne redusere risiko for fremtidig skade gjennom overvåking. Svært liten erfaring fra overvåking av koraller ved akvakulturanlegg gjør likevel at vi vurderer risikoen som høy for at negativ påvirkning enten ikke kan oppdages i tide eller ikke kan reduseres i tide for å forhindre større skader.

Det er flere faktorer som gjør kunnskapsgrunnlaget noe mangelfullt, som f.eks. hvor sjelden funnene kunne anses eller størrelsen/alder/tetthet på forekomstene.

Hovedgrunnen til at vi har gjort egne beregninger og brukt skjønn var fordi slike vurderinger manglet i søknaden og tilhørende kartleggingsrapport. Vi er derfor uenige i at vi har «overprøvd en faglig vurdering av en kompetent tredjepart». En slik tredjepart kunne, gjennom mye erfaring fra feltarbeid ulike steder langs kysten, ha bidratt med vurderinger, spesielt angående tetthet og verdien av funnene, men slike vurderinger er ikke fremsatt i kartleggingsrapporten eller annet sted i søknadsdokumentasjonen.

Anførsel om at kunnskapsgrunnlaget når det gjelder påvirkning fra fiskeoppdrett ikke er tilstrekkelig er kun delvis riktig. Det finnes allerede en del undersøkelser om hvordan utslipp fra akvakultur påvirker sårbare arter som koraller, blant annet på øyekorall¹⁹, bløtkorallen *Duva florida* og svamper^{18,19}. Selv om disse undersøkelsene ikke inneholder kunnskap om langtidseffekter på sårbare arter, tilsier korallers biologiske egenskaper at det er risiko for fremtidig skade. Denne vurderingen er basert på at koraller har en lang levetid og en viss restitusjonsevne og at det derfor antas at påvirkning også skjer over lengre tidsperioder.

Uten tidligere undersøkelser som en referanse er det vanskelig å finne den eksakte årsaken til den dårlige tilstanden ved blant annet flere av øyekorall-funnene. Basert på kunnskap om påvirkning fra akvakultur på øyekorall er det likevel sannsynlig at drift på Anevik i nevneverdig grad har bidratt til det.

3.1.2.4.2 Mangelfull kunnskap

Virksomheten skriver flere steder i merknadsbrevet at det foreligger stort behov for en bedre utredning av de faktiske forholdene. Dette gjelder både «eksistensen og omfanget av koraller og svamper i området, og til om og i hvilken grad oppdrettsvirksomheten har negativ påvirkning på disse».

¹⁶ Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN Håndbok 19-2001. Revidert 2007. 51 s

¹⁷ Tandberg AHS og Mortensen PB (24.11.2021). Koralldyr: Vurdering av øyekorall *Desmophyllum pertusum* for Norge. Norsk rødliste for arter 2021. Artsdatabanken. <https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/5718>

¹⁸ Dunlop m.fl. (2021) Spatial response of hard- and mixed-bottom benthic epifauna to organic enrichment from salmon aquaculture in northern Norway. *Aqu Env Int* 13: 455-475. <https://doi.org/10.3354/aei00419>

¹⁹ Laroche m.fl. (2022) Suspension-feeding benthic species' physiological and microbiome response to salmon farming and associated environmental changes. *Front. Mar. Sci.* 9:841806. doi: 10.3389/fmars.2022.841806

Vi vurderer at kartleggingen av 2021 ikke gir et representativt bilde av sårbart naturmangfold rundt Anevik og Oksøy, hovedsakelig fordi kartleggingen dekket for liten del av påvirkningsområdet. Dette betyr også at verdien av forekomstene mest sannsynlig er undervurdert. Likevel har vi foreløpig vurdert at mer kartlegging bare vil være til ulempe for virksomheten, siden det medfører større kostnader, uten at det med dagens kunnskap vil være mulig å få en mer nøyaktig vurdering av verdien av de forekomstene.

Det samme gjelder en utredning av bidraget virksomhetens drift har til tilstanden til de sårbare forekomstene. Vi anser en slik utredning som kostbar og vanskelig å gjennomføre uten at det vil være mulig å få et konkret svar på hvor mye virksomhetens drift har bidratt til tilstanden. Kunnskapen som foreligger per i dag, tilsier at det er sannsynlig at utslipp fra lokalitet Anevik har hatt negativ påvirkning på sårbare forekomster i nærheten av anlegget. Mer kunnskap om hvordan og hvor mye drift på Anevik påvirker de mest verdifulle forekomstene vil forhåpentligvis fås fra fremtidig overvåking.

3.1.3 Vesentlighetsvilkåret

Når det i vårt vedtak av 25.06.2020 ble lagt til grunn at det kan finnes koraller i nærheten av lokaliteten, og det nå er slik at det finnes koraller av den verdi som er beskrevet under pkt. 3.1.2, mener vi det er snakk om vesentlig større skade ved forurensningen.

Det kan ikke være slik at en mistanke om store verdier i et område, med dertil hørende krav om undersøkelser eller overvåking i en tillatelse, medfører at det ikke kan gjøres endringer når mistanken blir bekreftet. Mangelfull kunnskap om marint naturmangfold må håndteres på en eller annen måte, og vilkår om undersøkelser og overvåking må kunne følges opp der det er behov for dette.

3.2 Omgjøring på grunnlag av ulovfestede regler

Vi viser til det som er sagt under pkt. 2 om omgjøring etter ulovfestede regler, men finner ikke grunn til å gå nærmere inn på adgangen til omgjøring på dette grunnlag i den her foreliggende saken. Dette fordi vi mener å ha tilstrekkelig hjemmel i § 18 første ledd nr. 1.

Det som er sagt om at det lettere vil være grunnlag for omgjøring i miljøretten, kan imidlertid etter vår oppfatning benyttes også i argumentasjonen knyttet til nødvendigheten og rimeligheten av å omgjøre etter første ledd.

3.3 Hensyn som skal tas etter § 18 femte ledd

Forurensningsloven § 18 femte ledd sier at det ved avgjørelser etter første og tredje ledd skal tas hensyn til kostnadene en endring eller omgjøring vil påføre forurenseren og de fordeler og ulemper endring eller omgjøring for øvrig vil medføre. Wang skriver at det imidlertid ikke er «noe krav om at kostnadene i disse tilfellene skal tillegges særskilt vekt. Regelen vil imidlertid medføre at kostnadsspørsmålet i nødvendig grad må utredes før vedtak treffes.»

3.3.1 Kostnadene en endring vil påføre forurenseren

Vi ba ved varsel om tilbaketrekking av 22.02.2022 spesielt om at dere måtte belyse de konsekvenser en eventuell tilbaketrekking/omgjøring vil få for virksomheten.

Virksomheten skriver at produksjonen i Økssundet, det vil si både Anevik, Oksøy og Horsvågen, tilsvarer 20% av Cermaqs totale produksjon i Nordland. Det skrives videre at den årlige omsetningen

i Cermaq Norge vil reduseres med ca. 500 mill. kroner og redusere driftsresultat med 170 mill. kroner dersom hele produksjonen i Økssundet skulle falle bort.

Virksomheten har totalt 28 akvakulturlokaliteter i Nordland, fordelt på Steigen (17), Øksnes (4), Hamarøy (3), Narvik (2), Bodø (1) og Evenes (1). Av disse er 21 matfiskanlegg i sjø. Den samlede MTBen for disse 21 lokaliteter i Nordland er 82 820 tonn. Oksøy og Anevik er 2 av 6 av Cermaq sine lokaliteter i Nordland med MTB > 5000 tonn.

Fra rapporten om samfunnsregnskap for Cermaq ser vi videre at verdiskaping, både gjennom direkte og indirekte virkninger, er størst i Steigen kommune. I Steigen er det også høyst andel sysselsetting i kommunen (38% av ansatte med arbeidssted i kommunen er direkte eller indirekte knyttet til Cermaq). Denne verdiskapingen er knyttet til totalt 17 akvakulturlokaliteter i Steigen kommune, hvorav 11 er matfiskanlegg i sjø. Den samlede MTBen på disse 11 anleggene fra Cermaq er 48 080 tonn, hvorav lokalitetene Anevik og Oksøy (med uendret MTB 5400 tonn) utgjør 10 800 tonn, som tilsvarer 22,5%.

En nedjustering på Oksøy og Anevik på 1800 tonn MTB på hver lokalitet (i forhold til de tillatelser det har vært drevet på), ville bety en reduksjon av den totale MTBen for Cermaq i Steigen på 7,5%. Dette tallet er da kun basert på matfiskanlegg i Steigen. I tillegg er det tre settefiskanlegg, to makroalgeanlegg og en slaktelokalitet i Steigen.

Uttalelsen fra virksomheten berører ikke konsekvensene av en mer begrenset og eventuelt tidsbegrenset tillatelse, og de økonomiske konsekvensene av dette er derfor ikke nøyaktig klarlagt. Vår vurdering er at økonomiske konsekvenser uansett vil måtte basere seg på et anslag, og neppe vil være mulig å fastslå nøyaktig.

Det er på det rene at reduksjon i MTB vil få økonomiske konsekvenser for Cermaq i form av redusert omsetning og driftsresultat. Vi anser at de økonomiske konsekvensene for selskapet er tilstrekkelig utredet til at vil kan ta stilling til spørsmålet om redusert MTB.

Høyesteretts kjæremålsutvalg har i Rt. 1995 s. 738 uttalt at § 18 femte ledd (daværende tredje ledd) «fastslår at forvaltningen plikter å trekke inn i sin vurdering blant annet kostnader og tap ved tilbakekall av tillatelsen for den som har drevet virksomheten. Den konkrete vekt kostnadene og tapet skal tillegges og hvordan dette skal avveies mot andre relevante hensyn, tilligger det forvaltningen å avgjøre. At det her er tale om et fritt skjønn, bekreftes av vurderingstemaet. Kostnader og forurensning er inkommensurable størrelser. Disse kan vanskelig avveies mot hverandre ut fra rettslige kriterier».

De økonomiske konsekvensene gjør at vi har valgt å ikke vedta fullstendig tilbaketrekking av utslippstillatelsen for Anevik. Statsforvalteren anser det som et forholdsmessig tiltak å justere ned tillatt produksjonsramme, for å unngå større og potensielt irreversibel skade på sårbare og verdifulle forekomster.

3.3.2 Fordeler og ulemper endringen for øvrig vil medføre

Cermaq har i kommentarene datert 14.10.2022 til vårt varsel om tilbakekall gitt en samfunnsvirkningsanalyse for Steigen og Hamarøy, herunder lagt ved Samfunnsregnskap for Cermaq utført av Samfunnsøkonomisk analyse AS i 2021.

Effektene av en eventuell tilbaketrekking vil primært komme i Steigen kommune, men det vil også påvirke Hamarøy kommune. Bortfall av arbeidsplasser, negativ befolkningsutvikling med påfølgende konsekvenser for kommuneøkonomien og negative effekter på omsetningen hos private tjenestetilbud som lokalbutikker, frisører, bilverksteder mv. er beskrevet. Videre er det vist til reduserte utbetalinger fra Havbruksfondet, redusert eiendomsskatt og redusert verdiskaping.

Hamarøy kommune vil også bli påvirket, bl.a. ved at viktige deler av visningskonseptet i Horsvågen faller bort, tap av inntektsgrunnlag for den lokale RIB-aktøren som tilbyr besøk på anleggene Oksøy og Anevik og reduserte investeringer og tapt mulighet for kompetansearbeidsplasser knyttet til utviklingssenter for lukket merdteknologi. Miljøteknologisatsingen på Hamarøy vil måtte skrinlegges dersom tillatelsen trekkes tilbake.

Det er også vist til redusert bedriftsskatt til staten og redusert grunnrenteskatt.

Selv om de økonomiske konsekvensene ved en nedjustering til 3600 tonn MTB må forventes å bli vesentlig lavere enn ved en fullstendig tilbaketrekking, er det ikke tvil om det er snakk om betydelige konsekvenser for Steigen kommune, og at også Hamarøy kommune vil bli påvirket. Vi legger imidlertid til grunn at det fremdeles vil være grunnlag for visningssenteret i Horsvågen og den planlagte utviklingen der, herunder at miljøteknologisatsingen vil kunne videreføres.

3.3.3 Mindre inngripende tiltak

Vi redegjorde i varsel om tilbaketrekking for at det må vurderes om det er mulig å unngå skade på naturmangfoldet på en mindre inngripende måte enn å kalle tillatelsen tilbake.

I merknadsbrevet skrev virksomheten at de har besluttet å ikke gå videre med søknadene om biomasseøkning og arealendring, men ønsker å drive videre med samme produksjonsnivå som i dag, det vil si 5400 tonn MTB på hver av lokalitetene. Dette betyr at virksomheten er innforstått med at rammen av tillatelsen datert 25.06.2020 endres til status før denne tillatelsen er gitt, både for maksimalt tillatt biomasse og areal.

Som et videre avbøtende tiltak planlegger virksomheten fremtidig drift på både Anevik og Oksøy med en type semilukket anlegg og oppsamling av slam.

Videre har virksomheten levert et overvåkingsprogram for overvåking av sårbare arter. I tillegg anføres det at Økssundet, og de akvakulturlokalitetene som ligger der, er velegnet for å skaffe mer kunnskap om effekten av oppdrett på korall.

Vi ser veldig positivt på annen type drift som kan innebære reduksjon av utslipp til Økssundet. Slike systemer er likevel fortsatt i utprøvningsfasen, med tanke på hvor mye av den totale utslippsmengden faktisk kan reduseres. Dette gjelder spesielt fordi vi ikke har mottatt mer detaljert informasjon om hvilken type driftsopplegg som skal brukes og hvor mye slamoppsamling som kan oppnås på Anevik.

Angående det foreslåtte overvåkingsprogrammet har vi bedt Havforskningsinstituttet om en vurdering av dette (25.10.2023). Svaret fra Havforskningsinstituttet ble mottatt 16.11.2023. De skriver at det er vanskelig å gi presise råd om de beste metodene for å overvåke helsetilstanden til forskjellige arter av korall. En tilstrekkelig forståelse for helsetilstanden til koraller nært anlegg kunne likevel med dagens kunnskap oppnås gjennom analyser av:

- mengde og type organisk avfall på forskjellige målesteder påvirket av utslipp fra anlegget
- korallindividens cellulære, fysiologiske og biologiske helsetilstand på samme sted og

- visuelle helseindikatorer hos de samme individene (f.eks. grad av bart skjelett, grad av nekrose, bakteriebelegg, påvekst av epibionter, strenger av mucus slim og synlig sedimentering av organisk materiale på organismene)

Det første punktet er etter vår vurdering dekket av det som er foreslått i programmet under punkt 2 (Måling av utslipp av partikulært organisk materiale, totalt organisk materiale og totalt organisk karbon i sedimentfeller).

Det andre punktet er til dels dekket av det som er foreslått under punkt 4 (Måling av stress). Her planlegges det under dette punktet måling av cellulært stress og stressanalyse basert på en genetisk baserte metode. På grunn av svært begrenset erfaring med slike målinger, tas det forbehold om eventuelle tilpasninger under dette punktet senere i overvåkingen.

Det siste punktet er etter vår vurdering stort sett dekket av det som er foreslått i programmet under punkt 3 (Visuell overvåking). Vi ser likevel at overvåkingsparametere i det foreslåtte programmet ikke er helt dekkende i forhold til det Havforskningsinstituttets vurdering. Vi ber derfor om å utvide dette punktet i overvåkingsprogrammet i henhold til forslag fra HI.

Både prøvematerialet fra overvåking av korallers helsetilstand og fra den visuelle overvåkingen bør komme fra samme sted der sedimentfeller er plassert.

HI presiserer også at det for øyekorall ikke er mulig å se forskjell på individ som er kraftig påvirket av organisk avfall og upåvirkede individ med kun visuelle undersøkelser. Derfor er det nødvendig med fysiske prøver for å kunne måle parametere som energilager, vekst og metabolisme som indikatorer for helsetilstanden.

Til slutt påpeker HI at det ikke er tilstrekkelig å måle tilstandsparametere hver annen produksjonssyklus, fordi man mangler kunnskap om de akkumulerte effektene av organisk belastning over tid. HI anbefaler derfor at målinger (av visuelle, biologiske, fysiologiske og cellulære parametere) foretas minst i begynnelsen og avslutningen av hver produksjonssyklus.

Vi setter derfor overvåkingsfrekvensen foreløpig i henhold til anbefalinger fra HI, frem til det foreligger resultater som kunne tilsa en lavere overvåkingsfrekvens.

3.4 Begrunnelse for vedtak om nedjustering

Avgjørende for omgjøring av vedtak og nedjustering er funn av sårbare verdifulle arter i større omfang, usikkerhet om helsetilstand og mulighet for fremtidig skade. Vi mener dette innebærer at skaden eller ulempen ved forurensningen blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelsen ble gitt, jf. forurensningsloven § 18 første ledd nr. 1.

En tillatelse etter forurensningsloven gir rett til å forurense, men ingen har rettskrav på å forurense når allmenne hensyn senere taler for begrensninger. Reduksjon i forurensningsnivået med tilhørende mindre risiko for tap av verdifullt biologisk mangfold er nødvendig for den aktuelle lokaliteten. Vi vurderer fordelene som oppnås ved dette som så store at redusert økonomisk gevinst for virksomheten kan forsvares.

Vi legger ved vurderingen av saken stor vekt på betydningen av Cermaqs virksomhet for Steigen kommune, og også på betydningen for Hamarøy kommune generelt og for virksomheten knyttet til visningscenteret i Horsvågen spesielt.

Sammenholdt med at virksomheten planlegger drift med slamoppsamling fra mai 2026 og at det igangsettes et omfattende overvåkingsprogram, gjør dette at vi har valgt et mindre inngripende tiltak enn full tilbaketrekking av tillatelsen. Det er en forutsetning for videre drift på Anevik at slamoppsamling og overvåking gjennomføres i kombinasjon.

Siden overvåking ikke kan anses som et tiltak for å forhindre skade vurderer vi en nedjustering med samtidig overvåking som en kompromissløsning, som reduserer risiko for skade noe (gjennom lavere utslipp), mens det samtidig gjøres erfaring med overvåking. Videre produksjon vil være avhengig av resultatene fra overvåkingsprogrammet og fra utslippsreduksjonen som oppnås ved oppsamling av slam.

Vi ser det som nødvendig at det samles erfaring fra driften med slamoppsamling og at det kan skaffes resultater som viser hvor mye av utslippet som faktisk kan reduseres, før denne type drift kan vurderes som avbøtende tiltak for å øke produksjonen igjen.

Det er gjort omfattende funn av korall og svamp i influensområdet til lokalitet Anevik, og Økssundet generelt. Funnene er faktisk de mest omfattende som er gjort i nærhet til akvakulturanlegg så langt i Nordland.

Verdien av de per nå kartlagte forekomstene vurderes som veldig høy, og flere av disse er funnet i umiddelbar nærhet av anlegget. Selv om anlegget allerede har vært i drift i 30 år, er det stor usikkerhet knyttet til helsetilstanden til de kartlagte forekomstene, fordi dette var den første visuelle kartleggingen ved lokaliteten og det foreligger ingen data fra overvåkingen ennå.

Overvåkingsmetodikk spesielt for koraller anses foreløpig ikke utviklet godt nok til å kunne forhindre en reduksjon av disse verdifulle forekomstene, og spesielt dens funksjon i økosystemet. Overvåking alene kan derfor heller ikke vurderes som et avbøtende tiltak på nåværende tidspunkt.

Vedtaket innebærer derfor en reduksjon av utslippet, for å redusere risikoen for negativ påvirkning, og vilkår om overvåking av de sårbare forekomstene. Overvåkingsprogrammet er omfattende på grunn av lite erfaring med slik overvåking per i dag og den høye verdien av forekomstene.

Det settes også vilkår om at videre overvåking av overgangssonen skal tilpasses lokalitetens egenskaper som hardbunnslokalitet.

Dokumenterte forholdstall for produsert mengde slam og mengde oppsamlet slam sammen med resultater fra overvåking av sårbare arter kan legges til grunn for en eventuell fremtidig søknad om økt MTB.

3.5 Opplysninger om vannforekomst og vurdering etter vannforskriften

Lokaliteten ligger i vannforekomsten Økssundet, klassifisert som beskyttet kyst/fjord med ID nr. 0364011300-C i Vann-nett²⁰. Resipienten er med nesten 29,7 km² moderat stor, og ca. 630 m dyp i det sentrale bassenget. Det ligger totalt 3 akvakulturlokaliteter i Økssundet: i tillegg til Anevik er det Oksøy (matfisk) 3 km sørøst og Horsvågen (matfisk) 2 km øst/nordøst for Anevik. I Sagfjorden, som

²⁰ Vann-Nett eies av miljøforvaltningen og Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE). Systemet er stasjonert hos og driftes av Miljødirektoratet.

munner ut i Økssundet og to andre sund, er det ytterlige 7 lokaliteter (3 for settefisk, 3 for matfisk og 1 anlegg for algedyrking).

Vannforekomsten er per i dag vurdert til å ha «god» økologisk tilstand. Vi ser at gjennomsnitt nEQR av tre bunnfaunaindeks er registrert med «moderat» og «dårlig» tilstand, og det er usikkert om disse verdiene er representative for faktiske forhold eller om de er et resultat av dårlig prøve kvalitet, fordi alle akvakulturlokaliteter i Økssundet er hard-/blandingsbunnslokaliteter.

Siden vedtaket innebærer en reduksjon av utslippet og dermed også risiko for negativ påvirkning på vannforekomsten redusert.

Dersom miljøundersøkelser viser at belastningen på lokalitetens nærsone overskrider lokalitetens tålegrense eller at resipienten påvirkes negativt, kan Statsforvalteren redusere tillatt produksjon/fôrforbruk eller trekke tilbake tillatelsen²¹. Hvis driften får negativ effekt på tilstanden til vannforekomsten, må det gjøres tiltak for å bedre forholdene.

3.6 Begrunnelse for vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 09.08.2024. Det ble varslet om sats 5 som utgjør kr 88 700. Vi har ikke mottatt noen merknader til varselet.

Det betyr at Cermaq Norway Salmon AS skal betale et gebyr på kr 88 700,- for saksbehandlingen. Faktura ettersendes fra Miljødirektoratet, og gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

4 Naturmangfold, verneområder og friluftsliv

Statsforvalteren har hentet informasjon fra følgende databaser: Miljødirektoratets kartbase²², Fiskeridirektoratets kartbase²³, Artskart²⁴, Sjøfugldatabasen²⁵, Miljøstatus²⁶ og Lakseregisteret²⁷.

Verneområder

Kaldvåg fjorden og Innhavet marine verneområde (VV00003636) ligger ca. 4 kilometer øst/sørøst for lokaliteten (fig. 1). Dette er en brakkvannsfjord bestående av flere etterfølgende terskelpoller med grunne strømsund. Verneområdet omfatter også det strømrike gruntområdet rundt Husøyvær. Gruntvannsområdene, som er den delen av verneområdet som ligger nærmest omsøkt lokalitet, har stor produksjon av krepsdyr og andre små marine organismer. Området er svært viktig som beiteområde for blant annet sjøfugl, se registreringer senere i kapitlet.

Verneformålet med Kaldvåg fjorden og Innhavet er å ta vare på et lite påvirket og særegent pollsystem, med terskler som styrer vannutvekslingen og de fysiske rammebetingelsene, og stor

²¹ Forurensningsloven § 18

²² Fagsystem fra Miljødirektoratet for registrering av verneområder, naturtyper og andre data om biologisk mangfold som er viktige i arealforvaltningen: <http://kart.naturbase.no/>

²³ Fiskeridirektoratets kartbase: <https://open-data-fiskeridirektoratet-fiskeridir.hub.arcgis.com/>

²⁴ Karttjeneste fra Artsdatabanken og GBIF-Norge for å formidle stedfestet artsinformasjon fra ulike dataeiere: <https://artskart.artsdatabanken.no>

²⁵ SEAPOP er et overvåkings- og kartleggingsprogram for norske sjøfugler, fra Norsk institutt for Naturforskning (NINA), Norsk Polarinstitut og Tromsø Museum, Universitetsmuseet: www.seapop.no

²⁶ Samlet informasjon fra flere offentlige etater med miljøansvar, blant annet Miljødirektoratet, Norsk Polarinstitut og Fiskeridirektoratet: <https://www.miljostatus.no/kart/>

²⁷ Miljødirektoratets register med informasjon om ca. 1300 elver der det finnes laks, sjørørret og sjørøye: <http://lakseregister.fylkesmannen.no/lakseregister/public/default.aspx>

spennvidde i naturforhold med muligheter for forekomst av sjeldne eller nye arter. Verneformålet knytter seg til sjøbunnen og vannsøylen. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Steinslandsosen naturreservat (VV00000297) ligger 3,4 km øst for lokaliteten og er registrert som et verneområde siden 2002. Naturtype Steinlandsosen (BN00017675) er den nordøstlige delen av selve naturreservatet og er registrert som «svært viktig» strandengområde. Naturreservatet har en stor variasjon i vegetasjonstyper og et stort og representativt artsutvalg for strandeng. Området er brukt og har stor faglig interesse både innen havstrandbotanikk og ornitologi/vilt.

Marine naturtyper

For beskrivelse av funn av korall, svamp og sjøfjær rundt Anevik vises til sider 12-15 i dette brevet.

I retning mot verneområdet er det et «svært viktig» **bløtbunnsområde i strandsonen** (BM00120323) registrert ca. 3,5 km øst for Anevik.

I tillegg finnes en «viktig» **skjellsandforekomst** i den sørøstlige delen av Økssundet mot verneområdet, som ligger 3,4 km sørøst for lokaliteten (BM0124179).

Sjøfugl

Miljødirektoratets kartbase, artskart og sjøfugldatabasen viser forekomst av mange **fuglearter** av særlig stor eller stor forvaltningsinteresse ved Steinlandsosen naturreservat og Kaldvåg fjorden og Innhavet marint verneområde, ca. 3,4 km øst for lokaliteten. Her er blant annet fiskemåke (VU), makrellterne (EN), tyvjo (VU) og storspove (EN) registrert, de fleste på næringsøk, rastende eller som par i passende hekkebiotop. I tillegg er flere andre arter blitt registrert bare i de siste to årene.

Villfisk: anadrome bestander

Lakseregisteret viser at nærmeste **anadrome vassdrag** er Steinslandsvassdraget som ligger ca. 3,6 km øst/nordøst fra lokaliteten på andre siden av Økssundet. Steinslandsvassdraget viser «moderat» tilstand av sjøørretbestanden der lakselus er registret med moderat påvirkning.

Villfisk: marine bestander

Fiskeridirektoratets kartbase viser at et stort **gytefelt** for torsk er modellert å dekke hele Økssundet og deler av Sagfjorden. Dette gytefeltet er angitt som lokalt viktig med lave eggtettheter og lite retensjon.

I tillegg ligger et **gyteområde for torsk og sei** (Skagstadsund) 4,5 km sørøst for lokaliteten.

Friluftsliv

Store Barnbøgen (FK00005687) er et registrert friluftsområde som er noe brukt. Området ligger omtrent 150 m sør fra Anevik.

Sti Skutvik – Utåker (FK00000227) er et svært viktig friluftsområde som er beskrevet som mye brukt gammel bygdevei til rekreasjon/trim. Området ligger ca. 2 km øst/nordøst fra Anevik på andre siden av Økssundet og rett ved lokalitet Horsvågen.

Mølna - Steinslandsosen (FK00000199) er et viktig friluftsområde beskrevet som fuglerikt våtmarksområde, og det ligger 3,4 km øst for lokalitet Anevik.

Samlet vurdering av naturmangfold, verneområder og friluftsliv

Økssundet og området rundt fremstår som svært verdifullt i forhold til biologisk mangfold. Det er både to verneområder, gyteområder/-felt, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder i strandsonen, forekomst av rødlistede sjøfugl og omfattende funn av sårbare arter som koraller og svamper innenfor en radius på 5 km fra lokalitet Anevik.

Kartlegginger som er gjennomført ved lokalitetene Anevik, Oksøy og Horsvågen indikerer at Økssundet har et høyt artsmangfold av sårbare dypvannsarter som koraller. Selv om kartleggingene omfatter kun områdene rundt disse akvakulturanleggene per dags dato, er det allerede funnet minst et stort korallrev og store områder med bambuskorallskogbunn. Influensområdet rundt Anevik er preget av flere korall- og svamparter i varierende tetthet på de fleste transektene så nært anlegget som ROven ble kjørt. Dette betyr også at det var funn av flere verdifulle områder, definert gjennom funn av flere arter og/eller arter i høy tetthet på samme sted, i området 250 m fra anleggsrammen. Risiko for negativ påvirkning på disse forekomstene anses med dagens kunnskap som stor.

Marint verneområde Kaldvåg fjorden/Innhavet og Steinlandsosen naturreservat ligger på motsatt side av Økssundet. Det ligger en dyp renne mellom lokaliteten Anevik og begge verneområdene som trolig fører til liten spredning på tvers av Økssundet. Dette tyder en modellering fra 2018¹¹ på. Basert på strømretning og bunntopografi anser vi det som sannsynlig at hoveddelen av det partikulære, organiske materialet fra omsøkt lokalitet vil bli fraktet mot nordvest og øst/sørøst, langs Økssundet. Det er imidlertid også sannsynlig at en liten fraksjon av utslippet fra Anevik når grensen til verneområdet Kaldvåg fjorden/Innhavet. Denne fraksjonen anses likevel å utgjøre, på grunn av størrelsesorden, lav risiko for at verneverdier i Steinlandsosen og Kaldvåg fjorden/Innhavet påvirkes negativt.

Bløtbunnsområder og skjellsandforekomsten ligger alle over 3 km fra Anevik og basert på strømforhold og batymetri mener vi at den innvilgede produksjonen på Anevik vil medføre lav risiko for forringelse av disse naturtypene.

Det samme gjelder sjøfuglforekomster som er registrert i avstander over 3 km fra Anevik, og det vurderes at det den her tillatte produksjonen på Anevik vil medføre lav risiko for forringelse av disse bestandene som hittil er kjent rundt lokaliteten.

Gyteområdet Skagstadsund ligger 4,5 km sør for Anevik, og ut fra avstand mener vi at det er lav risiko for negativ påvirkning på dette gyteområdet. Gytefeltet Økssundet strekker seg imidlertid gjennom hele Økssundet og dekker dermed hele influensområdet for lokalitet Anevik. Minst lokal påvirkning på den økologiske funksjonaliteten på gytefeltet anses derfor som noe sannsynlig. Hele gytefeltet er relativt stort, men samtidig ligger det totalt tre akvakulturanlegg fullstendig innenfor dette gytefeltet. Samlet sett vurderes derfor at risikoen for negativ påvirkning basert på samlet belastning av alle tre lokaliteter er moderat.

Steinlandsvassdraget ligger 3,6 km fra Oksøy og basert på avstand og plassering i forhold til lokaliteten og strømforholdene vurderer vi det som lite sannsynlig at tillatte produksjon vil medføre risiko for forringelse av de anadrome bestandene i dette vassdraget. I denne sammenheng er ikke lakselus/andre parasitter eller rømt laks inkludert i begrepet forurensning, siden dette ligger til andre sektoreters myndighet å vurdere. Dette inkluderer påregnelig bruk av lusemidler.

Virksomheten må være oppmerksom på viktige naturtyper i anleggets influensområde og ha fokus på å unngå at virksomhetens drift forringer disse naturverdiene. Denne tillatelsen er gitt med

forbehold om eventuell ny kunnskap som måtte komme. Dersom det kommer frem ny kunnskap om nærliggende naturtyper som kan forringes av produksjonen ved lokaliteten, må bedriften regne med at de kan få nye vilkår om overvåking og eventuell regulering av sine utslipp²⁸. Kostnadene ved slike tiltak bæres av tiltakshaver²⁹.

5 Klagerett

Cermaq Norway Salmon AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtakene. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Nordland.

Statsforvalteren i Nordland sender kopi av dette brevet med vedlegg til berørte i saken.

Med hilsen

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Katrin Reiss
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Cermaq Norway Salmon AS ved lokalitet Anevik

Kopi til:

FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
KYSTVERKET	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
STEIGEN KOMMUNE	Myklebostad 1	8283	LEINESFJORD

Mottakerliste:

CERMAQ NORWAY SALMON AS	Nordfoldveien 165	8286	NORDFOLD
NORDLAND FYLKESKOMMUNE	Postboks 1485 Fylkeshuset	8048	BODØ

²⁸ Forurensningslovens § 18

²⁹ Forurensningsloven § 51 og § 2 nr. 5, og naturmangfoldloven § 11

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Cermaq Norway Salmon AS ved lokalitet Anevik

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen med senere endringer er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 4 til og med side 16. Dette tillatelsesdokumentet er ajourført per 19.11.2024 og erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Cermaq Norway Salmon AS
Beliggenhet/gateadresse	Nordfoldveien 165
Postadresse	8286 Nordfold
Kommune og fylke	Steigen, Nordland
Org. nummer	930 152 366
Næringskode og bransje	03.211 - Produksjon av matfisk, bløtdyr, krepsdyr og pigghuder i hav- og kystbasert akvakultur

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer	Saksnummer	Anleggsnummer
2024.0935.T	2020/6747	1848.0039.02
Tillatelse første gang gitt:	Tillatelse sist revidert i medhold av forurl. § 18 tredje ledd: -	Tillatelse sist endret:
24.02.2009		19.11.2024
Tilde Nygård (e.f.) seksjonsleder		Katrin Reiss seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse av endring
1	25.06.2020	1. 12.1 12.1	Økning fra MTB 5400 tonn til 8000 tonn Undersøkelse av overgangssonen iht. NS-EN16260 og NS-EN ISO 19493 Kartlegging av koraller
3	19.11.2024	1. 1. 10.2 10.3 11.1 11.2 11.3 11.4	Endring av MTB til 3600 tonn Drift med semilukkede merder fra 2028 Beregning av oppnådd rensegrad Rapportering av oppnådd rensegrad Tilpasset overvåking av overgangssone Undersøkelse av prioriterte stoffer Overvåking av sårbart naturmangfold Rapportering til Statsforvalteren og registrering i Vannmiljø

Innholdsfortegnelse

1. Tillatelsens ramme.....	5
2. Generelle vilkår.....	5
2.1 Utslippsbegrensninger.....	5
2.2 Plikt til å overholde grenseverdier	5
2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig.....	5
2.4 Utskifting av utstyr	5
2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold	6
2.6 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	6
2.7 Internkontroll.....	6
3. Utslipp til vann.....	6
3.1 Utslippsbegrensninger.....	6
3.2 Diffuse utslipp.....	7
3.3 Sanitæravløpsvann.....	7
4. Utslipp til luft	7
4.1 Lukt.....	7
5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter	7
6. Vurderinger ved bruk av kjemikalier, herunder legemidler.....	8
6.1 Vurdering av substitusjon og alternative metoder for kjemikalier og legemidler	8
6.2 Impregnerte nøter.....	8
6.3 Informasjon som skal gis fiskehelsepersonell som påtar seg oppdrag for bedriften på lokaliteten	9
7. Støy og lys	9
7.1 Støy.....	9
7.2 Lys	10
8. Energi.....	10
9. Avfall	10
9.1 Generelle krav.....	10
9.2 Håndtering av avfall	10
10. Utslippskontroll og journalføring.....	11
10.1 Utslippskontroll og journalføring	11
10.2 Beregning av utslippsreduering gjennom slamoppsamling	12
10.3 Rapportering til Statsforvalteren av utslippsrelevante data.....	12
11. Overvåking og utredninger	12
11.1 Krav til undersøkelse av organisk belastning, C-undersøkelse	13
11.2 Undersøkelse av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer, vannregionspesifikke stoffer.....	13
11.3 Overvåking av sårbart naturmangfold	14
11.4 Rapportering til Statsforvalteren og registrering i Vannmiljø.....	15
12. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	15
12.1 Miljørisikoanalyse.....	15
12.2 Forebyggende tiltak	16
12.3 Etablering av beredskap.....	16
12.4 Varsling av akutt forurensning	16
13. Eierskifte	16
14. Nedleggelse	16
15. Tilsyn.....	17
VEDLEGG 1	18
Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.....	18

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av matfisk av laks, ørret og regnbueørret i sjø. Maksimalt tillatt stående biomasse til enhver tid er 3600 tonn.

Fra 01.01.2028 gjelder tillatelsen drift med semilukkede merder på hele anlegget samt oppsamling av en del av det partikulære utslippet. Med semilukket menes i denne sammenheng at merdene har tilpasninger som muliggjør at en del av utslippet kan fanges opp, uten at det stilles teknologiske krav til hvordan dette oppnås.

Tillatelsen gjelder lokaliteten Anevik med tilhørende landbase og eventuelt flytende fôrflåte.

Lokalitetsdata

Lokalitet	Anevik
Lokalitetsnummer	30156
Kommune	Steigen
Lokalisering av anlegg (midtpunkt)	68° 0.355 N 15° 15.860 Ø
Lokalisering av anlegg (hjørnepunkter)	68° 0.381 N 15° 15.594 Ø 68° 0.444 N 15° 15.722 Ø 68° 0.277 N 15° 16.284 Ø 68° 0.211 N 15° 16.157 Ø

2. Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 12. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 12.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket.

Selv om bedriften overholder alle vilkår i tillatelsen, plikter den å redusere all forurensning, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.4 Utskifting av utstyr

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jfr. pkt. 2.3.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.6 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 12.4.

2.7 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 12.1.

3. Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger

3.1.1 Organisk belastning

Fôrspill skal reduseres mest mulig.

Utslipp av fôr og fekalier fra anlegget skal ikke føre til at organisk materiale akkumulerer i sedimentet i overgangssonen over tid.

Dersom overvåking i henhold til NS 9410:2016 (jf. tillatelsen punkt 11.1), viser at tilstanden for bløtbunnsfaunaen i ytterkanten av overgangssonen (prøvestasjon C2) er dårligere enn "*god*" eller tilstanden inne i overgangssonen (prøvestasjon C3–Cn) er dårligere enn "*moderat*" og utslipp fra anlegget medvirker til dette, skal bedriften gjennomføre tiltak for å bedre tilstanden. En tiltaksplan skal sendes Statsforvalteren.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

Nærliggende strandsone eller grunne områder² skal ikke være synlig påvirket av forurensning fra virksomheten.

3.1.2. Utslipp av kjemikalier, herunder legemidler

Utslipp av kobber og prioriterte miljøgifter som for eksempel kadmium, kvikksølv, PCB og PBDE i fôrspill og fekalier er tillatt, men skal reduseres mest mulig i tråd med vilkår i pkt. 3.1.1 og kap. 6. Slike utslipp er likevel kun tillatt dersom fôret kommer fra fôrleverandører som er registrert og/eller godkjent i henhold til Mattilsynets regelverk. Statsforvalteren vil på bakgrunn av ny kunnskap kunne fastsette en mer presis og eventuell også strengere regulering.

Utslipp av legemidler på lokaliteten er tillatt dersom legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet. Slike utslipp er tillatt uavhengig av om utslippet skjer fra merd eller fra brønnbåt.

Utslipp i forbindelse med klinisk uttesting av nye legemidler uten markedsføringstillatelse er ikke omfattet av tillatelsen.

Utslipp fra akvakulturanlegg skal ikke føre til at stoffer, som nevnt i vannforskriftens lister over prioriterte, andre EU-utvalgte eller vannregionspesifikke over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarder for sediment fastsatt i eller i medhold av vannforskriften jf. pkt. 11.2.

3.2 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra landbase eller fôrflåte, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet.

3.3 Sanitæravløpsvann

Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra bedriften.

4. Utslipp til luft

4.1 Lukt

Akvakulturanlegget inkludert landbase skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig. Bruk av tjenesteleverandører skal planlegges med sikte på å begrense luktulemper.

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring og tørking av nøter samt annen virksomhet ved anlegget inkludert landbase skal ikke påføre omgivelsene urimelige luktulemper.

² Grunne områder: Områder som er under 30 meter dype som tidvis tørrlegges og dermed er synlige.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten ved landbasen skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøpåvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn eller grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsels om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2³, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven. Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22⁴.

6. Vurderinger ved bruk av kjemikalier, herunder legemidler

Vilkårene i dette punktet gjelder når bedriften bruker kjemiske stoffer og stoffblandinger i virksomheten, for eksempel desinfeksjonsmidler, legemidler, ensileringskjemikalier, begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

6.1 Vurdering av substitusjon og alternative metoder for kjemikalier og legemidler

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier der vurdering og konklusjon dokumenteres. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternative kjemikalier eller metoder finnes. Skadelige effekter knyttet til bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁵

For å redusere behov for legemiddelbehandling plikter bedriften å vurdere om den kan benytte forebyggende alternative metoder for å redusere smitterisiko eller lakselus, som ikke krever vurdering av veterinær eller fiskehelsebiolog. Denne plikten gjelder ikke i de tilfeller der veterinær eller fiskehelsebiolog har foreskrevet bruk av et legemiddel.

³ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

⁴ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 22 om mudring og dumping i sjø og vassdrag

⁵ Jf. produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

6.2 Impregnerte nøter

Ved rengjøring av nøter som er impregnert med miljøfarlige kjemikalier, skal det treffes tiltak for å minimere utslippene. Med miljøfarlige kjemikalier er her definert som stoffer eller stoffblandinger som hvis de kommer ut i miljøet, vil kunne gi akutt skade og/ eller langtidsvirkninger. Utslipp av slike impregneringsmidler skal overvåkes jf. pkt. 11.2.

6.3 Informasjon som skal gis fiskehelsepersonell som påtar seg oppdrag for bedriften på lokaliteten

Dersom fisken skal behandles med legemiddel på lokaliteten, skal bedriften informere veterinær eller fiskehelsebiolog som foreskriver behandling, om forhold som har betydning for effektene av utslipp fra en legemiddelbehandling, herunder beskrivelse av arter og naturtyper ved lokaliteten som kan påvirkes negativt av utslipp og lokale forhold (inkl. dybde og strøm) som har betydning for spredningen av utslippet.

7. Støy og lys

Akvakulturanlegget skal utformes og drives slik at støy- og lysulemper for omgivelsene begrenses mest mulig. Bruken av tjenesteleverandører skal planlegges med sikte på å begrense støy- og lysulemper.

7.1 Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, beregnet som innfallende lydtrykknivå ved mest støyutsatte fasade:

Støy midles over driftstiden der det pågår støyende aktivitet. Det kan fremgå i høringen av kommunenes arealplan om naboer/hyttefolk har innvendinger på støy. Da kan man være litt obs når søknaden foreligger. For de enkelte periodene kan man tilpasse kravene til driftstiden, for eksempel ved å redusere dagperioden til 08-16 ($L_{pAekv8h}$).

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{AFmax}
Hverdager: 55 dB	50 dB	45 dB	60 dB
Lørdager, søndager og helligdager: 50 dB			

L_{pAekvT} : gjennomsnittlig (energimidlet) nivå for varierende støy over en bestemt tidsperiode, T

L_{AFmax} : gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport ved anlegget og landbasen samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

Aktiviteter som er ekstra støyende og som vil pågå over flere dager, skal forhåndsvarsles til berørte naboer.

7.2 Lys

Ved bruk av lys til vekstregulering skal lyskilden ikke være direkte synlig fra omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager.

Ved aktivitet ved anlegget på kveld og natt, må bruk av lys planlegges slik at det medfører minst mulig ulempe for naboer eller andre.

8. Energi

8.1 Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i virksomheten for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.7 og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad sørge for å utnytte overskuddsenergi fra virksomheten internt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig og/eller medfører uforholdsmessige store omkostninger.

8.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og journalføres, jfr. pkt. 10.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.⁶

Bedriften skal redusere risiko for marin forurensning mest mulig.

For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal primært ombrukes i egen produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig uten urimelig kostnad gjenvinnes på annen måte.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape

⁶ Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr. 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr. 931.

problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

9.2 Håndtering av avfall

9.2.1 Generelle krav til håndtering

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører avrenning til omgivelsene. Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 måneder⁷. Som farlig avfall regnes blant annet kasserte nøter som inneholder mer enn 0,25 prosent kobberimpregnering (Cu₂O)⁸.

I tillegg gjelder følgende:

- a. All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. pkt. 2.7 Internkontroll og 12.3 Beredskap.
- b. Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret
- c. Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
- d. Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelse av farlige stoffer, skal lagres med nødvendig avstand.
- e. Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.

For visse typer tanklagring gjelder forurensningsforskriften kapittel 18.

9.2.2 Håndtering av organisk produksjonsavfall

Oppsamlet organisk produksjonsavfall som ikke inneholder antibiotika skal så langt det er mulig utnyttes som en ressurs, og skal håndteres i henhold til gjeldende regelverk⁹ på dette området. Eventuelt antibiotikaholdig organisk produksjonsavfall skal lagres i eget lager med tilstrekkelig kapasitet.

Organisk produksjonsavfall som slam, død fisk, fôrrester, m.v. skal håndteres på en slik måte at det ikke oppstår fare for forurensning. Anlegget skal ha beredskap for å kunne håndtere større mengder produksjonsavfall som følge av uhell som f.eks. driftsstans på utstyr, sykdom eller annet. Død fisk skal samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker skal ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Ensilasjetanker skal dessuten ha et oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum. Virksomheten skal ha beredskap til å kunne håndtere massiv fiskedød.

Virksomheten skal utarbeide en plan for tiltak, inkludert alternativ disponering av slam, ved både planlagt og ikke planlagt driftsstans i slambehandlingen. Planen skal være klar ved oppstart av driften og skal til enhver tid holdes oppdatert.

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-8

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-2 fjerde ledd, jf. vedlegg 2 nr. 1

⁹ Forskrift om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum (animaliebiproduktforskriften) og Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav

10. Utslippskontroll og journalføring

10.1 Utslippskontroll og journalføring

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til vann. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn i utarbeidelse av program for utslippskontroll

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll. Programmet skal inneholde en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til vann med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volumer (så langt det er mulig) og innhold. Programmet skal også inneholde en redegjørelse for hvordan bedriften beregner sine utslipp.

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

Følgende punkter skal journalføres:

- Årlig produksjon (årlig biomasse)
- Årlig fôrforbruk (fôrets navn, konsentrasjon av stoffer nevnt i forskrift om rammer for vannforvaltning vedlegg VIII C og D nr. 2 og vannregionspesifikke stoffer)
- Årlig kjemikalieforbruk: kjemikalietype, produktnavn, mengde og forbruksperiode,
- Årlig legemiddelforbruk: legemiddeltypen, produktnavn, mengde, forbruksperiode og tilbakeholdelsestid,
- Impregnerte nøter: hva slags virkestoff impregneringsmiddelet nøtene er satt inn med inneholder og når og hvordan nøtene er grovrengjort.
- Årlig ensilasje: mengde og til hvem dette er levert.
- Henvendelser fra personer som oppgir at de opplever lys-, støy- eller luktulempen fra driften, inkludert fra transport, lasting og lossing, og hendelser som kan forårsake slike ulemper: Tidspunkt, mulig årsak og navn, adresse og telefonnummer til personer som meldt fra.
- Rapporter fra gjennomførte miljøundersøkelser.

Journalen skal oppbevares i minst 4 år.

10.2 Beregning av utslippsreduering gjennom slamoppsamling

Hvert år etter en avsluttet produksjonssyklus skal bedriften gjøre beregninger av hvor mye partikulært utslipp som ble produsert under den avsluttede produksjonssyklusen, hvor mye av det partikulære utslippet som ble samlet opp og en beregning av rensegraden (hvor mye av det totale utslippet (i %) som ble samlet opp), jfr. punkt 10.2.

Den første rapporten med beregning av slamoppsamling skal leveres senest 1.mars 2029.

10.3 Rapportering til Statsforvalteren av utslippsrelevante data

Bedriften skal rapportere utslippsrelevante data på den måten Statsforvalteren bestemmer.

Det skal som et minimum innen 1.mars hvert år rapporteres følgende miljødata fra foregående år til Statsforvalteren:

- Årlig biomasse
- Årlig fôrforbruk i kilo og fôrtype

- Fôrets handelsnavn og eventuell konsentrasjon av stoffer som nevnt i forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltning vedlegg VIII C og D nr. 2 og vannregionspesifikke stoffer
- Årlig forbruk av legemidler: type, produktnavn, mengde og forbruksperiode
- Impregnerte nøter: virkestoff (type og konsentrasjon) og mengde.
- Årlig ensilasje: mengde og til hvem dette er levert.
- Mengde partikulært utslipp, mengde oppsamlet slam og en beregning av rensegraden fra foregående produksjonssyklus.

11. Miljøovervåking og utredninger

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten. Overvåkingen skal minimum omfatte undersøkelsene som er spesifisert nedenfor. Bedriften skal vurdere om disse miljøundersøkelsene dekker miljøpåvirkningen eller om det er behov for andre miljøundersøkelser i tillegg. Utslipp fra legemiddelbehandlinger ved anlegget og innhold av fremmedstoff i fôret skal inngå i denne vurderingen. Bedriften må selv iverksette tilleggsundersøkelser ved mistanke om at de pålagte miljøundersøkelsene ikke fanger opp den reelle miljøpåvirkningen.

Bedriften plikter å gjennomføre mer omfattende undersøkelser dersom Statsforvalteren finner dette nødvendig for å kartlegge anlegget sin forurensningseffekt på resipienten jf. forurensningsloven § 51. Bedriften kan også bli pålagt å delta i et felles overvåkingsprogram i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking.

11.1 Krav til undersøkelse av organisk belastning, C-undersøkelse

Bedriften skal lage en plan for videre overvåking av organisk belastning ved lokaliteten. Slik overvåking kan f.eks. være en kombinasjon av C-undersøkelse i henhold til Norsk Standard NS9410:2016 og en tilpasset visuell overvåking for de delene av overgangssonen som er uegnet for bløtbunnsmetodik.

C-undersøkelsesdelen av overvåkingen skal gjennomføres i henhold til Norsk Standard NS9410:2016 og av et uavhengig, akkreditert organ som er akkreditert for følgende metoder: P3003 prøvetaking bunnsediment, P12 Kjemiske analyser, P21 Taksonomi og P32 Faglige vurderinger og fortolkninger.

Den visuelle delen av overvåkingen skal være basert på NS-EN 16260:2012 og tilpasses for å kunne fange opp ulik grad av organisk belastning.

Det skal utarbeides en rapport fra den enkelte undersøkelse senest 6 måneder etter at feltundersøkelsen er gjennomført. Rapporten skal utarbeides i henhold til NS9410:2016, inneholde en faglig vurdering av miljøpåvirkning fra anlegget og eventuelle anbefalte utbedrende tiltak og sendes inn til Statsforvalteren jf. pkt. 11.4 så snart rapporten foreligger.

Plan for de neste to undersøkelsene skal sendes Statsforvalteren i god tid før prøvetaking. Etter det forventes det at det er etablert et fungerende prøvetakingsregime.

11.1.1 Oppfølgende undersøkelser ved redusert tilstand

Hvis C-undersøkelsen i henhold til NS9410:2016 viser redusert miljøtilstand ved at den økologiske tilstanden i C2 er dårligere enn god eller at summen av indeksene for de sammenslåtte stasjonene i

overgangssonen (C3, C4 osv.) er dårligere enn moderat, skal bedriften gjennomføre oppfølgende undersøkelser i henhold til en plan. Denne planen skal sendes inn til Statsforvalteren for vurdering senest to måneder etter at rapport fra C-undersøkelsen foreligger jf. pkt. 11.4.

11.1.2 Tiltak ved uakseptabel bunnpåvirkning

Dersom de ytterligere undersøkelsene iht. pkt. 11.1.1 viser at utslipp fra virksomheten bidrar til den reduserte miljøtilstanden i overgangssonen, skal det utarbeides en tiltaksplan og gjennomføres tiltak i henhold til planen for å bedre miljøtilstanden.

Tiltaksplanen skal sendes inn til Statsforvalteren innen to måneder. Statsforvalteren kan pålegge ytterligere tiltak.

11.2 Undersøkelse av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer

11.2.1 Undersøkelse av stoffer i forbindelse med C-undersøkelsen i pkt. 11.1

Når det gjøres C-undersøkelser iht. pkt. 11.1, skal det samtidig tas en sedimentprøve på samme måte ved merdkant nedstrøms i hovedstrømretning. Sedimentprøven fra merdkant og en sedimentprøve fra hver prøvestasjon i C-undersøkelsen skal analyseres for innhold av stoffer som nevnt i [forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltning vedlegg VIII](#) C og D nr. 2 som har blitt sluppet ut på lokaliteten etter forrige undersøkelse. Dersom det har blitt sluppet ut betydelige mengder av vannregionspesifikke stoffer, skal prøvene også analyseres for innhold av disse stoffene. Sedimentprøven fra merdkant skal i tillegg analyseres for følgende støtteparametere: partikkelfordeling, totalt organisk materiale, totalt organisk karbon og totalt nitrogen.

Prøvetaking skal utføres av et akkreditert organ som er uavhengig av oppdragsgiver og analysene skal utføres av et organ som er akkreditert for den enkelte analysen.

Resultatene av undersøkelsen skal sendes inn på den måten Statsforvalteren bestemmer så snart de foreligger.

11.2.2 Ytterligere undersøkelser ved overskridelse av grenseverdier

Det skal gjøres ytterligere undersøkelser dersom undersøkelsene av stoffene jf. pkt. 11.2.1 fra prøvestasjon C2 overstiger grenseverdiene for tilstandsklasse II i veileder M-608-2016 Grenseverdier for klassifisering av vann, sedimenter og biota. Det samme gjelder dersom konsentrasjonen av stoffer fra en av de øvrige prøvestasjonene overstiger grenseverdiene for tilstandsklasse III.

Det skal utarbeides en plan for undersøkelsene som skal gjøres i samsvar med veileder M-409/2015 Risikovurdering av forurenset sediment og veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Undersøkelsene skal gjøres for å vurdere utbredelsen av forurensningen, om det er sannsynlig at den skyldes driften av akvakulturanlegget og, i så fall, hvilken miljørisiko forurensningen representerer.

Prøvetaking skal utføres av et kompetent organ som er uavhengig av oppdragsgiver og analysene skal utføres av et organ som er akkreditert for den enkelte analysen.

Planen skal sendes inn til Statsforvalteren for vurdering av Statsforvalteren senest to måneder etter at resultatene fra undersøkelsene foreligger.

Resultatene av de ytterligere undersøkelsene skal sendes inn til Statsforvalteren så snart de foreligger.

11.2.3 Tiltak ved uakseptabel miljøtilstand

Bedriften skal utarbeide en tiltaksplan og gjennomføre tiltak i henhold til planen for å bedre miljøtilstanden dersom de ytterligere undersøkelsene jf. pkt. 11.2.2 viser at det er grunn til å tro at utslipp fra virksomheten av stoffer som nevnt i vannforskriftens vedlegg VIII C og D nr. 2 eller vannregionspesifikke stoffer, bidrar til at vannforekomsten ikke vil nå miljømål fastsatt i medhold av vannforskriften, eller at gravende bunndyr ikke kan eksistere i anleggssonen, overgangssonen eller resipienten forøvrig.

Tiltaksplanen skal sendes inn til Statsforvalteren innen to måneder. Statsforvalteren kan pålegge ytterligere tiltak.

11.3 Overvåking av sårbart naturmangfold

Forekomster av sårbare arter innenfor lokalitetens påvirkningssone skal overvåkes i forhold til påvirkning fra lokalitetens drift og artenes helsetilstand.

Det er i dag ingen etablert veileder for overvåking helsetilstanden til koraller i forbindelse med påvirkning fra akvakultur.

Plan for overvåking av sårbare arter skal derfor revurderes minst hvert 4. år, eller når det foreligger ny kunnskap som tilsier at det er behov for tilpasning av overvåkingen.

For perioden 2025-2028 vises det til foreslått overvåkingsplan (Anevik & Oksøy: Extended monitoring program – sensitive species and habitats, Akvaplan-niva notat, Ref: APN-63904, 26.09.2022) med følgende endringer:

- Punkt 2 (Modellering og måling av utslippsspredning): sedimentet fra sedimentfeller skal også analyseres for relevante metaller (f.eks. kobber, sink)
- Punkt 3 (Visuell overvåking): følgende parametere skal tas med i overvåkingen: grad av bart skjelett, grad av nekrose, bakteriebelegg, påvekst av epibionter og strenger av mucus slim
- Overvåking jf. punkt 3 (Visuelle undersøkelser) og 4 (måling av stress) skal foretas minst i begynnelsen og avslutningen av hver produksjonssyklus
- Både prøvematerialet fra overvåking av korallers helsetilstand og fra den visuelle overvåkingen bør komme fra samme sted der sedimentfeller er plassert

11.4 Rapportering til Statsforvalteren og registrering i Vannmiljø

11.4.1 Rapportering miljøundersøkelser, planer og tiltak

Resultater av miljøundersøkelser og utredninger som gjennomføres iht. punkt 11 skal sendes til Statsforvalteren.

Under gis en enkel oversikt over hva som skal sendes inn. Nærmere informasjon om hva som skal sendes inn og hvilken frist som gjelder er spesifisert i underkapitlene til punkt 11:

1. Rapport fra C-/alternativ undersøkelse jf. pkt. 11.1
 - a. Ev ytterligere undersøkelser og tiltaksplan jf. pkt. 11.1.1 og 11.1.2
2. Rapport fra undersøkelse av stoffer jf. pkt. 11.2.1
 - a. Ev ytterligere undersøkelser og tiltaksplan jf. pkt. 11.2.2 og 11.2.3
3. Rapport fra overvåking av sårbart naturmangfold jf. pkt. 11.3

11.4.2 Registrering i Vannmiljø

Resultater av miljøundersøkelser iht. pkt. 11 [unntatt 11.3 Overvåking av sårbart naturmangfold] skal fortløpende registreres i databasen Vannmiljø¹⁰, men senest innen 1.mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

12. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

12.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Risikoanalysen skal inneholde en dokumentert beskrivelse av resipienten, inkludert sårbare naturtyper og arter som kan påvirkes av forurensning fra virksomheten.

12.2. Forebyggende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Dette gjelder både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert skriftlig oversikt over de forebyggende tiltakene.

12.3. Beredskap

Dersom de forebyggende tiltakene ikke har redusert miljørisikoen til et akseptabelt nivå, må bedriften utarbeide en beredskapsplan med utgangspunkt i miljørisikoanalysen i 12.1. Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreducerende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

¹⁰ Vannmyndighetenes fagsystem for registrering og analyse av tilstanden i vann: <http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>

12.3.1 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som utgjør restrisiko skal bedriften utarbeide og begrunne:

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

12.3.2 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsanalysen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

12.3.3 Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

12.3.4 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

12.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹¹. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

13. Eierskifte

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Statsforvalteren så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

14. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis

¹¹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Statsforvalteren.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Statsforvalteren kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, inkludert fiskefôr, kjemikalier og legemidler, produksjonsutstyr og avfall, inkludert ensilasje og død fisk, tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹². De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at lokalitet og landbase settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Bedriften skal også for nedleggelsesåret rapportere miljødata og eventuelle avvik til Statsforvalteren, jf. punkt 11.8.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Statsforvalteren i god tid før start er planlagt.

15. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter fra forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

¹² Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 11.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloretan	PER
Triklorretan	TRI
Triklosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkyfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktyl fenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP

4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol
<hr/>	
Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)	
Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Perfluorheksansyre	PFHxA
2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA
<hr/>	
Tinnorganiske forbindelser	
Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT
<hr/>	
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
<hr/>	
Ftalater	
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP
<hr/>	
Bisfenol A	BPA
<hr/>	
Siloksaner	
Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4
<hr/>	
Organiske UV-filtre	
2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
3-benzylidene-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2.1]heptan-2-one	3-BC